BOSTON PUBLIC LIBRARY
CHIEF OF BOOK SELECTION DT
REFERENCE DIVISION
COPLEY SQ BOSTON MASS 16

Katalikas, kurs neremia katalikiškos spaudos, neturi teisės vadintis geru Bažnyčios vaiku.
Vyskupas Ketteleris.

DARBININKAS

AMERIK[illegible]IŲ R. K. ŠVENTO JUOZAPO DARBININKŲ SĄJUNGOS ORGANAS

DARBININKAS
Lithuanian Semi-Weekly Newspaper
Published every TUESDAY and FRIDAY
366 Broadway, S. Boston 27, Mass.

VOL. XXXIV. No. 90. Redakcijai Tel. SO 8-6608 [illegible]DIENIS (Tuesday), LAPKRITIS (November), 29 D., 1949 m. Administracijai Tel. SO 8-2680 SIX CENTS

Dabarties Pastabos

- **Kodėl sovietai delsia?...**
- **Visiškas Hitlerio prototipas**
- **Dėdės Samo dovana Europai**

•

Nors jau penkti metai slenka nuo karo pabaigos, tačiau su Vokietija, Japonija ir Austrija taikos sutartys dar nepasirašytos. Savaime aišku, Vokietijos ir Japonijos reikalai šiame atvejuje yra kitoniški, negu Austrijos. Tačiau kodėl su pastarąja dar ligi šiol negalima pasirašyti taikos sutarties — daug kam ir kyla klausimas, į kurį būtų reikalingas kiek nuodugnesnis atsakymas.

Su Austrija taikos sutarties pasirašymo didžiausias stabdis yra Sovietų Sąjunga. Kai kas gal paklaustų: kodėl sovietai delsia? Atsakymas būtų toks, jog jie turi didelių savišku "išrokavimų".

Diplomatiniai stebėtojai Balkanuose teigia, kad, jeigu tik sovietai ištrauktų savo, taip vadinamą "komunikacinę armiją" iš Vengrijos ir Rumunijos, tuojau Balkanuose kiltų revoliucija ir jos jokia jėga nebesuvaldytų.

Šiuo atveju, lengva ir suprasti, kodėl Sovietų Sąjunga delsia taikos sutarties pasirašymą su Austrija, nes, pasirašius su austrais taikos sutartį ir atšaukus iš Austrijos raudonąją armiją, pritrūktų jiems preteksto laikyti 45,000 raudonarmiečių Rumunijoj ir Vengrijoj.

Austrijoj sovietai laiko ligi šiol taip pat net 44,000 karių, kurie ten jokių kitų pareigų neturi, tik, Maskvos žodžiais tariant, jie prižiūri "komunikacinį susisiekimą". Tuo tarpu, žinovų manymu, tokio skaičiaus kariuomenės galėtų užtekti komunikaciniams tikslams netgi 42 milijonų armijos ryšiams palaikyti...

•

Iš visa ko atrodo, jog sovietai yra pilnai nukopijavę savo buvusio sebro Hitlerio taktiką. Dabartiniai sovietiniai veiksmai yra tikras prototipas buvusių nacių veiksmų. Juk Hitleris, išgavęs prievartinį karaliaus Karolio sutikimą, taipogi buvo pasiuntęs į Rumuniją militarinę ekipą, taip vadinamų instruktorių, o toji ekipa susidėjo tik... iš 50,000 nuo galvos iki kojų ginkluotų karišku "mokytojų". Maskva dabartiniu metu daro tą patį, tik jos pasiteisinimas yra kiek kitoks. Tačiau jis juokingas ir jokios kritikos neišlaikąs. Tos milžiniškos sovietų karinės jėgos, esą, laikomos tuose kraštuose "karinių komunikacijų apsaugos tikslams"...

Pagal amerikonišką standartą, karinė grupė, susidedanti iš 50 žmonių, būtų visiškai pakankama išlaikyti komunikacinėms geležinkelių linijoms, kuriomis naudotųsi 44,000 sudėties kariniai daliniai. Gi sovietai, kaip matome, laikosi grynai hitlerinės taktikos.

Kiek yra žinoma, Paryžiaus konferencijoj, besitariant keturiems didiesiems, buvo iškeltas klausimas dėl perdidelio raudonosios armijos skaičiaus "komunikacinėms linijoms" palaikyti, tačiau sovietų atstovas nė kalbėti apie tai nenorėjo ir vakariečiai nutilo. Nuo to laiko, žinoma, ir tęsiasi "daina be galo": vasara praeina, žiema ateina, o taikos sutarties su Austrija — kaip nėr, taip nėr...

•

Pagal Maršalio plano Administratoriaus Hoffmano apskaičiavimą, tas planas JAV jau ištraukė iš Dėdės Samo kišenės 7 bilijonus dolerių. Iš tos sumos valstybės yra gavusios tokią pagalbą:

Didž. Britanija — $1,914,705,000; Prancūzija — $1,510,091,000; Italija — $784,060,000; Olandija — $643,659,000; Vakarinė Vokietija be Pranc. zonos — $566,646,000; Belgija-Luksemburgas — $368,930,000; Austrija— $328,480,000; Graikija — $236,909,000; Danija — $152,783,000; Norvegija — $128,533,000; Prancūzų zona— Vokietijos dalis — $128,196,000; Irlandija — $101,728,000; Šveicarija — $60,654,000; Turkija — $54,311,000; Triestas— $19,828,000; Islandija — $9,356,000.

Kaip matome, Dėdės Samo duosnumas yra nepaprastas, norėtųsi tik linkėti, kad išmestieji bilijonai nenueitų vėjais ir kad visa Europa, kartu su tais bilijonais, nepakliūtų į raudonojo žvėries nasrus... **Pr. Al.**

Nauja Kremliaus Priemonė Tautoms Pavergti

Berlynas — Kaip Vakarų šaltiniai skelbia, ateinančių metų pradžioje Rytų Vokietijoje būsianti suorganizuota "liaudies kariuomenė", susidedanti apie iš 30 divizijų. Tai kariuomenei vadovausiąs rusų maršalas Konev, kuris karo metu paėmė Austrijos sostinę Vieną.

Naujosios vokiečių armijos pagrindą sudarysianti dabartinė liaudies policija, kuri jau turinti apie 100,000 vyrų. Esanti numatyta ir aviacija, kuri bus aprūpinta sovietų lėktuvais.

Skirti savo maršalus į svarbiausias satelitinių kraštų pareigas yra nauja Kremliaus politinė priemonė tautoms pavergti ar pavergtoms išlaikyti.

Pirmas toks pavyzdys yra Lenkija.

Indijos Seimas Priėmė Konstituciją

New Delhi, Indija — Vykdomasis Seimas priėmė konstituciją, pagal kurią Indija yra nepriklausoma respublika.

Dr. Rajondra Prasad, Seimo pirmininkas, kad sausio 26 d., po 2,000 metų britų imperijos valdymo, Indija taps respublika.

Padėjus vainiką prie Nežinomojo Kareivio kapo Arlington, Va. Tautiniuose Kapuose Paliaubų Dienos iškilmių proga, trimitui suskambėjus, iš kairės priekyje prezidentas Trumanas ir už jo aukšti Armijos ir Laivyno atstovai pagerbia žuvusius kare. Toliau matoma pagerbiančius žuvusiuosius ir kitus iškilmių dalyvius.

Haverhill Praras Batų Dirbtuvę

Haverhill, Mass. — Samuel Shain, Unity Shoemakers Corp., Inc., pranešė, kad po gruodžio 21 d. š. m. korporacija uždarys savo batų dirbtuvę.

Toje dirbtuvėje dirba 450 darbininkų. Taigi po Naujų Metų darbininkai neteks darbo.

Kaip praneša, organizuojama nauja korporacija, kuri perims dirbtuvę ir perkels į Newburyport.

POPIEŽIUS PIJUS XII GRĮŽO Į VATIKANĄ

Vatikano Miestas — Jo Šventenybė Popiežius Pijus XII grįžo iš savo vasarnamio, Castel Gandolfo, baigti pasiruošimus Šventiesiems Metams 1950.

Žmonės, kurie matė Jo Šventenybę grįžusį į Vatikaną, sakė, kad jis yra geriausioje sveikatoje.

Šventieji Metai prasidės Kūčiose.

Atmetė Rusijos Taikos Planą

Lake Success, N. Y. — Jungtinės Tautos 41 balsu prieš 6 atmetė Sovietų Rusijos atstovo pasiūlytą taikos rezoliuciją. Sovietų Rusija siūlė, kad Jungtinės Tautos pasmerktų Jung. Valstybes ir Didžiąją Britaniją, kaipo naujo karo kurstytojus, ir pritartų, kad Jung. Valstybės, D. Britanija, Prancūzija, Kinija ir Sovietų Rusija pagamintų taikos planą. Tik arabų atstovas pritarė Maskvai.

Tuoj po to, Jungtinės Tautos užgyrė 53 balsais prieš 6 Jung. Valstybių ir D. Britanijos taikos programą.

Pabėgo 3 Panamos Buvę Prezidentai

Panama — Trys buvę Panamos prezidentai pabėgo į Jung. Valstybių zoną, kaip tik sužinojo, kad yra išleistas dabartinės valdžios įsakymas areštuoti buvusį prezidentą Daniel Chanis ir jo pasekėjus.

Prezidentas Daniel Chanis buvo nuverstas. Jį nuvertė policijos viršininkai ir pastatė prezidentu Arnulfo Arias.

Tūkstančius Vokiečių Kalinių Iš Vokietijos Išvežė Į Rusiją

Berlynas — Vakarų Vokietijos spauda praneša, kad Sovietų Rusijos pareigūnai iš savo zonos, rytų Vokietijos veža kalinius iš koncentracijos stovyklų į Rusiją. Iš pradžių rusai planavo kalinius perduoti vokiečių komunistams, bet suabejojo ir savo planus pakeitė.

Socialdemokratų partijos organas "Social Demokratas", leidžiamas Britų zonoje, sako, kad per vieną savaitę Sovietų Rusijos pareigūnai išvežė virš 8,000 kalinių iš koncentracijos stovyklų gyvuliniais traukiniais. Vežė naktimis. Traukiniai riedėjo, pilni kalinių, vokiečių - lenkų sienos link, o iš ten jie buvo vežami į Rusiją.

Lenkai Vėl Areštavo Du Prancūzus

Paryžius — Šiomis dienomis Lenkijos komunistinė valdžia vėl areštavo du prancūzus.

Santykiai tarp Prancūzijos ir Lenkijos labai įtempti. Prancūzijos valdžia, atkeršydama lenkams, deportavo 26 lenkus, sulaikė vice konsulą ir lenkų patriotų organizacijos pirmininką. Lenkai taip pat nepasiduoda. Praeitą šeštadienį areštavo 7 Prancūzijos pareigūnus, darbininkus ir piliečius, tarp kurių yra vice konsulas Varšuvoje.

Ark. Cushing Vaišėse Pas Našlaičius

Boston, Mass. — Padėkonės Dieną Bostono arkivyskupas Cushing valgė pietus Vendome viešbutyje su apie 200 našlaičių vaikų, kurie randasi Našlaičių Katalikų Vaikų Namuose (Home for Catholic Children), Harrison Ave., South End, Bostone.

Prie pietų patarnavo Šv. Vincento de Paul seserys vienuolės. Arkivyskupas Cushing ir Back Bay Šv. Cecilijos bažnyčios kleb., kun. Francis L. Phelan, nuolat vaikštinėjo nuo vieno stalo prie kito ir kalbėjosi su našlaičiais, įsiterpdami į jų linksmas daineles.

Nuteisė 2 Čekus Mirties Bausme

Praga, Čekoslovakija — Komunistinės valdžios teismas nuteisė du čekus mirties bausme — pakarti ir 4 visam gyvenimui kalėjiman. Jie visi buvo kaltinami ir nubausti už "išdavystę".

Čekoslovakijoje, Lenkijoje ir kituose Maskvos dominuojamuose kraštuose dabar eina smarkus valymas. Komunistinių valdžių agentai siaučia tuose kraštuose ir visus tuos, kurie nepritaria komunistiniam režimui, areštuoja ir baudžia sunkiausiomis bausmėmis.

Skaitykite ir platinkite katalikišką spaudą — laikraštį "Darbininką"!

Reikalauja Blokados Raudonajai Kinijai

Višinskis išėjo iš J. T. susirinkimo kalbant Chiang'o atstovui

Lake Success, N. Y. — Praeitą penktadienį Kinijos nacionalistų valdžios atstovui kalbant apie komunistų civilį karą ir smerkiant Sovietų Rusiją už teikimą pagalbos Kinijos komunistams, Rusijos atstovas Andrei Višinskis išėjo iš susirinkimo.

Višinskis, išėjęs iš susirinkimo, pareiškė spaudos atstovams, kad Rusija nepripažįsta Kinijos nacionalistų valdžios ir jos atstovų Jungtinėse Tautose.

Skaudžiausia buvo Višinskiui kada Kinijos atstovas pasakė, kad Sovietų Rusija sulaužė visus sutarties punktus. Ji buvo pasižadėjusi nesikišti į kiniečių vidaus reikalus, neduoti ginklų komunistams, bendradarbiauti su legalia valdžia, o pasielgė visai priešingai. Kinijos atstovo kaltinimai yra paremit dokumentais. Jis tuos dokumentus įteikė Jung. Tautų komisijai. Kiniečiai reikalauja komunistiniai Kinijai uždėti blokadą ir, prašys pagalbos apsiginti nuo Rusijos sukurstytų komunistų.

RUSIJOS SARGYBINIS NUŠOVĖ AMERIKOS KARININKĄ

Berlynas — Jung. Valstybių Armijos karininkas, jo du draugai ir mergina važiavo automobiliu Britų zonoje ir per neapsižiūrėjimą įvažiavo į Sovietų Rusijos zoną.

Rusijos kareivis sargybinis paleido šūvius į automobilių ir nušovė Amerikos karininką.

Amerikos Armijos vadovybė pareiškė rusams griežtą protestą. Vedamas to incidento tyrinėjimas.

Tito Herezija Italijoje

Roma — Titoizmas apima vis platesnius komunistų sluoksnius ir pasireiškia didesniame valstybių skaičiuje. Dabar vėl pasiekia žinios, kad Tito herezija užsikrėtė Italijos pramonės miesto Terni komunistai, kurie, tikėdami į Markso ir Lenino doktriną, nenori būti priklausomais nuo Maskvos.

Laisvų Kraštų Unijų Vadų Konferencija Londone

Londonas — Pirmadienį, lapkričio 28 d. prasidėjo unijų vadų, suvažiavusių iš visų kraštų, konferencija. Šios konferencijos tikslas yra sudaryti naują pasaulio darbininkų organizaciją, laisvą nuo komunistų dominavimo ir Rusijos kontrolės.

Nauja tarptautinė darbininkų organizacija — bus pavadinta — Laisvo Pasaulio Darbo Konfederacija.

Šioje konferencijoje dalyvauja apie 250 atstovų iš virš 50 kraštų ir kolonijų. Jie atstovauja apie 46,000,000 organizuotų darbininkų — unijistų. CIO ir AFL yra atstovaujamos šioje konferencijoje.

Viso pasaulio organizuoti darbininkai smerkia komunistus, smerkia Sovietų Rusiją už tai, kad ji neduoda darbininkams laisvės. Kaip žinoma, Sovietų Rusijoje milijonai darbininkų yra žiauriojo komunizmo vergai. Jie prievarta turi dirbti sunkiuosius darbus. Taigi ir šios konferencijos tikslas pagelbėti paverg tiems darbininkams išsilaisvinti iš komunizmo vergijos — iš žiaurios diktatūros.

Žuvo 15 Žmonių Audroje

Seattle, Wash. — Sekmadienį, lapkričio 27 d. siautė smarki audra Oregon, Washington ir Britų Columbijoj, o iš ten pasuko į Montaną. Išsiliejusios upės padarė milijoninius nuostolius.

Šimtai šeimų liko be namų; žuvo 15 žmonių.

Kinijos Komunistai Paleido Amerikos Konsulą

Washington, D. C. — Angus Ward, Jung. Valstybių generalis konsulas Mukdene, pranešė Valstybės Departamentui, kad jis ir jo pagelbininkas Stokes yra paleisti iš kalėjimo. Tačiau Kinijos komunistų valdžia įsakė visiems Jung. Valstybių pareigūnams išsikraustyti iš Mukdeno.

KELIONĖ Į ROMĄ

Šių metų Kunigų Vienybės seimas ir Federacijos Tarybos suvažiavimas nutarė surengti Šventaisiais 1950 Metais Amerikos Lietuvių kelionę į Romą. Tokia kelionė, be kitų įgyjamų vertybių,, būtų irgi mūsų lietuvių žymus pasirodymas. Kelionė apimtų ne tik Romos žymias vietas ir atsilankymą pas Šv. Tėvą, bet taipgi galima būtų aplankyti kitas Italijos šventoves, Portugalijos Fatimą, Prancūzijos Liurdą ir Šv. Teresėlės vietą. Visa kelionė užtruktų jūrų laivais nuo 30 ligi 48 dienų, žiūrint kiek vietų norėtume aplankyti. Orlaiviais užtruktų nuo 18 ligi 25 dienų. Visa kelionė ten ir atgal su visu pragyvenimu kainuotų laivais nuo $850.00 ligi $1300.00, žiūrint kuria klase ir kiek vietų norėsime aplankyti. Orlaiviu kainuotų nuo $700.00 ligi $1000.00. Laiką galima pasirinkti gegužės, liepos arba rugsėjo mėnesius.

Kadangi keliaujančių bus daug ir vietų truks, tad kelionei reikia rengtis iš anksto. Todėl Kunigų Vienybė prašo visų, norinčių kelionėje dalyvauti, pranešti ligi Naujų Metų, kas nori keliauti, kuriuo laiku, laivu ar orlaiviu ir kurias vietas norėtų aplankyti. Kuomet tas žinias ir skaičių turėsime, tuomet pranešime visus kelionės planus. Kelionės reikalais kreipkitės į Kunigų Vienybės pirmininką šiuo adresu:

Rev. C. A. Vasys
153 Sterling St., Worcester 4, Mass.

Amerikos Lietuviai Kalba Septynių Milijonų Vardu

VAL Kongresas Kalbėjo Visų Komunizmo Pavergtų Ir Žudomų Tautų Vardu

VAL Kongresas buvo toks didelis ir reikšmingas politinis įvykis Amerikos ir viso pasaulio lietuvių gyvenime, kad apie jį kalbėti nebus niekada per vėlu. Faktas, kad jis įvyko New Yorke tuo metu, kada šioje pasaulio sostinėj posėdžiavo Jungtinių Tautų Konferencija, kurioje Višinskis įžuliai puolė JV politiką daužydamas kumščia stalus, VAL Kongresą padarė neeiliniu įvykiu JV gyvenime ,juo labiau, kad šį kartą šią Amerikos lietuvių milžinišką demonstraciją prieš kultūringų tautų pavergimą ir genocidą ypatingai įreikšmino JV Prezidentas, New Yorko gubernatorius ir eilė žymių kongresmanų bei senatorių.

Dar Kongreso išvakarėse JV Atstovų Rūmuose Massachusetts atstovas Philip J. Philbin lietuviams pagarbiais žodžiais reiškė pasitenkinimą ir džiaugsmą, kad lietuvių kilmės amerikiečiai savo kongrese pareikš savo aspiracijas ir pažiūras visais šių laikų užsienio politikos ir vidaus klausimais:

— Jie maldaus iš priespaudos išlaisvinti bejėgias mažas tautas ir milijonus žmonių, kurie kenčia po tironijos ir diktatūros botagu, — kalbėjo JV kongresmanas.—**Kiekvienas amerikietis ir kiekvienas (JV) Kongreso narys privalo jaustis giliai sujaudintas jų maldavimu ir aspiracijų laisvės ir teisingumo bylos vardan, užtariant pasaulio pamintus ir prislėgtus žmones.**

Jau vien tik šie žodžiai parodė, kokią didelę reikšmę skyrė VAL Kongresui JV Kongresas ir Vyriausybė,, kaip už krikščioniškąjį pasaulį atsakingų jėgų vadai reikalingi paskatinimo, impulso, masių aktyvios paramos. Ir jie neapsivylė. Amerikos lietuviai pareiškė savo aspiracijas ir pasisakė aktualiais užsienio politikos ir vidaus klausimais. VAL Kongrese paaiškėjo Jų aspiracijos ir pažiūros — visų sveikai galvojančių JV gyventojų aspiracijos ir pažiūros.

Kažin kaip jautėsi Višinskis New Yorke, kada čia pat vyko VAL Kongresas, kurį laišku sveikino Prezidentas Harry S. Truman ir kuriame net per radiją didelę politinę kalbą pasakė New Yorko gubernatorius Thomas E. Dewey, o senatorius Herbert R. O'Connor tiesiog iš Jungtinių Tautų Konferencijos netikėtai atvykęs į Kongresą pasakė reikšmingą sveikinimo kalbą, paskui bankete kongresmanas Daniel J. Flood net su lietuviškų žodžių interpretacija drąsino lietuvius kovoje dėl žmoniškumo idealų, dėl pavergtų tautų išlaisvinimo ir dėl pačios Amerikos saugumo. Be to 15 kitų senatorių ir 17 atstovų savo raštiškais sveikinimais, pareiškė daugumos JV gyventojų solidarumą ir pritarimą Amerikos lietuviams ir jų pagirtinai veiklai.

Jau masiniai mitingai visose JV lietuvių kolonijose Kongreso išvakarėse leido tikėtis, kad Kongresui ruošiamasi visu rimtumu. O Kongreso sklandi eiga nustebino visus lietuvių vieningumu ir mokėjimu darniai spręsti svarbius uždavinius. Teisingai pasakė Pittsburgo katalikiškojo universiteto profesorius Dr. K. Pakštas, kad Amerikos lietuviai turi pasaulinio masto žmonių, kandidatų į senatorius ir į kongresmanus. Gal būt ne visiems VAL Kongreso atstovams galima buvo išsikalbėti plenumo sesijose, kas, atrodė, yra "nedemokratiška", bet gi tam buvo šalutiniai sroviniai, tarpsroviniai ir išrinktų komisijų posėdžiai, kuriuose buvo išlyginti visi nuomonių skirtumai ir kurie įgalino labai darniai per trumpą dviejų dienų laiką išsemti didelę Kongreso dienotvarkę.

VAL Kongrese paaiškėjo, kad Amerikos Lietuvių Taryba palaiko glaudžius ryšius su visų Sovietų Rusijos pavergtų tautų rezistencijos vadovybėmis. Bet ypatingai glaudžiai bendradarbiaujama su latviais ir estais, kurių ministeriai buvo Kongreso garbės svečiai ir sveikino jį. Ir gavosi įspūdis, kad ne be latvių ir estų rezistencijos vadovybių pageidavimo ir pritarimo AL Taryba po paskutinio karo visuose savo demaršuose — memorandumuose ir delegacijose į Baltuosius Rūmus kalba visų lietuvių, latvių ir estų vardu. Pagrindas tam, aišku, yra mūsų tautų bendra tragedija ir kad Amerikos lietuviai yra skaitlingesni, geriau organizuoti ir žinomi Jungtinėse Valstybėse. **Tad yra visai logiška, kad Amerikos lietuviai kalba ne vieno milijono lietuvių kilmės amerikiečių ar keturių milijonų lietuvių vardu, bet septynių milijonų pabaltiečių vardu** (latvių yra apie du milijonai, o estų — virš milijono žmonių). Tai aiškus ir neginčyjamas faktas. Nėra tai vien lietuvių pasididžiavimo konstatavimas, bet kartu yra ir didelio įsipareigojimo patvirtinimas. Šitą turime pabrėžti ir žinoti savo svorį, šitą turi žinoti visa Amerika ir visas pasaulis. Tai septyniais milijonais Amerikos Lietuvių Taryba turi grįsti savo glaudžius santykius su visų kitų Sovietų Rusijos pavergtų tautų rezistencijos vadovybėmis ir sudaryti galingą frontą prieš bendrą priešą mūsų tautoms, visam krikščioniškam pasauliui ir Amerikai.

Mes tikime, kad naujoji AL Taryba, įgavusi tokį didelį svorį, išvystys didelę veiklą, kad VAL Kongreso nutarimai būtų greitai įgyvendinti. Kartu tikime, kad po tokio Kongreso pagyvės visas Amerikos lietuvių gyvenimas.

Ed. Karnėnas.

Vargsta mūsų tremtiniai Vokietijos stovyklose. Tenka gyventi niuriose patalpose su mažyčiais vaikučiais ir kentėti badą ir šaltį.

Brangūs tautiečiai, nepagailėkite aukų ir sušelpkite tremtinius. Aukas siųskite: United Lithuanian Relief Fund of America, Inc., 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

Lietuvaitė Artistė Sužavėjo Gausią Publiką

Norwood, Mass. — Sekmadienį, lapkričio 20 d. š. m. Norwood Junior High School auditorijoj Polyna Stoska (Stoškaitė), Metropolitan Operos artistė — meno žvaigždė, išpildė labai turiningą koncerto programą.

Art. Paulyna Stoska dainavo klasiškus meno kurinius ir liaudies dainelės. Jai akompanavo muzikas Marcel Frank. Po kiekvienos dainos artistė išsaukė gausius aplodismentus. Publika reikalavo vis daugiau ir daugiau dainuoti. Tačiau artistė Polyna Stoska tik programai išsisėmus sudainavo keletą dainų, tarp kurių ir vieną lietuvišką liaudies dainą — "Aš bijau pasakyti," Vanagaičio. Ji pasisakė esanti lietuvaitė ir žinanti, kad gausioje publikoje yra ir lietuvių. Po lietuviškos dainelės publika labai gausiai plojo ir dėkojo artistei. Beje, art. Stoska, baigiant programai, giedojo "Ave Maria" — Gounod'o.

Gausioje publikoje buvo vietiniai lietuviai kunigai — **F. E. Norbutas** ir Al. Janiūnas, ir svečias kun. P. V. Strakauskas, Brocktono lietuvių par. klebonas, ir jo asistentas kun. S. Saulėnas. Buvo ir daugiau Brocktoniečių —kun. Strakausko mamytė Agota, p .Mašidlauskienė ir kt.; iš Dorchester — p. M. Kiburienė ir jos šeima — Dr. Al. Kiburis ir jo sesutė ir kt.

Art. Polyna Stoska buvo labai gerai nusiteikusi ir labai gerai pasirodė. Ji vidunaktį traukiniu iš Bostono grįžo į New Yorką, kur prasidėjo darbas operoje.

Šį koncertą surengė Šv. Katrynos par. Kardinolo Newmano Literatūros drja.

Prezidentas Įsakė Apsaugoti Militares Paslaptis

Washington, D. C. — Šiomis dienomis Prezidentas Trumanas įsakė Jung. Valstybių prokurorui J. Howard McGrath imtis visų galimų priemonių, kad apsaugoti nuo militarių paslapčių išdavimo.

NETRUKUS PASIRODYS KULTŪROS ŽURNALAS AIDAI

Mėnesiniam kultūros žurnalui AIDAMS persikėlus į JAV., juos redagūos naujas redakcinis kolektyvas sudarytas iš žymių kultūrininkų su rašytoju Ant. Vaičiulaičiu priešakyje. Pirmasis numeris jau baigiamas ruošti ir išeis tuoj po Kalėdų.

Kultūros žurnalas AIDAI stengsis apjungti visus pasaulio lietuvius, kuriems rūpi lietuviškoji kūryba, krikščioniškoji-tautinė kultūra, Tėvynės laisvė. Ypatingas dėmesys bus skiriamas lituanistikai. Lietuvių šviesuomenė su džiaugsmu sutiko žinią, kad JAV bus leidžiamas vienintelis pasaulio lietuvių kultūros žurnalas, AIDAI, ir gausiomis prenumeratomis ėmė juos remti. AIDŲ prenumeratos kaina JAV — $5.00. Administracijos adresas:

AIDAI, Kennebunk Port, Maine.

Kun. J. Valantiejus, Waterburio, Conn. Šv. Juozapo parapijos klebonas, norėdamas paremti kultūros žurnalą AIDUS, įteikdamas leidėjams $100.00 čekį, užsiprenumeravo AIDUS 20 metų.

Čekijos Vyskupai Įspėja Kunigus

Praga — Čekoslovakijos vyskupai įspėjo kunigus priešintis visiems puolimams, kurie kreipiami prieš bažnyčią, nors dėl to tektų patirti kančios, kurios sutrumpintų jų gyvenimą. Kunigas, kuris atsisako klausyti vyskupo ir Bažnyčios įsakymų, išduoda Kristų, savo tikinčiuosius ir tautą. Geriau kovoti ir mirti, negu lengvai leisti naikinti Kristaus darbą, keršti herezijomis tikėjimą ir vietoje Dievo tvarkos grąžinti pagonybę.

Šis pareiškimas buvo padarytas po slaptos vyskupų konferencijos. Po pareiškimu yra ir ark. J. Beran parašas, nors jį aplankyti vyskupų delegacijai nebuvo leista.

Kalėdos čia pat

Jung. Valstybių Pašto departamentas pataria visiems Kalėdinius siuntinius siųsti iš anksto — jau dabar, jeigu norite, kad siuntiniai pasiektų gavėją prieš Kalėdas.

Pavyzdžiui, siuntiniai pasiųsti iš Bostono į Arizonos valstiją lapkričio 28 d. pasieks gavėją prieš Kalėdas. Bet vėliau...? Apie pasiuntimo dienas geriausia pasiklausti pašto skyriuose.

Tautvaiša Baigia Laimėti Pirmenybes

Trečiadienį, lapkričio 30 d. Boston City klube įvyks paskutinis Bostono šachmatų pirmenybių ratas. Kaip žinome, mūsų meisteris P. Tautvaiša šiose pirmenybėse eina pirmuoju be pralaimėjimo, ir atrodo, baigs jas švariu laimėjimu. Paskutiniame rate Tautvaiša susitinka su Gringu.

Pirmenybių lentelė dabar atrodo šitaip: Tautvaiša 6-0, Daly 4-1(1), Merkis 3½-3½, Gring 3-3, Schneider 3-3, Deerfield 2-4, Mitchell 1½-3½(1), Holloway 1-6.

Marija viską gali pas Dievą!

Jei spaudžia vargas,
graužia rūpestis,
sielojiesi Lietuvos ir
žmonijos nelaime, tai
kreipkis į Mariją.

Nekalto Prasidėjimo Vienuolyne, Putnam, Conn. laikoma Novena į

Nekaltai Pradėtąją Mariją

Novena prasideda lapkričio 29 dieną ir baigiasi gruodžio 17 dieną.

Norėdami įsijungti į šią Noveną, siųskite savo intencijas šiuo adresu:

Immaculate Conception Convent
R. F. D. 2, Putnam, Conn.

Novenos dalyviais tampa visi, kurie atsiunčia savo intencijas, ir jei gali, nors maža auka paremia šią Jauniausią Lietuvaičių Kongregaciją Amerikoje.

J. Karys

Trupinėliai

SKOLA — NE ŽAIZDA...

— Gana to "burdo", Vytai!— ėmė šūkauti parėjusi iš miesto žmona. — Ana, Smikiai vėliau už mus atvažiavo ir jau turi savo butą. Ir dar kokį! Penki kambariai su visais patogumėliais. Nauji baldai net spindi. O radijas, o "eisboksis"! Ir vienas kitas kilimėlis patiesti kur reikia. Malonu pažiūrėti. Kodėl mes vis dar tupime viename kambarėly ir maišomės bendroj virtuvėj?„

— Ar tu pasiteiravai, kas davė Smikiams tiek pinigų? — ironiškai paklausiau žmoną.

— Pinigų? Nereikia pinigų. Viską jie gavo skolon, išsimokėjimui; ir, sako, gana lengvomis sąlygomis.

— Aha-a-a...

* * *

Turbūt, niekur pasauly nerasi taip plačiai išsivysčiusio kredito, kaip Amerikoje. Įmokėdamas po keletą dolerių, gali parsigabenti namo iš įvairiausių krautuvių begales daiktų. O su pora tūkstančių grynais galėtum įsigyti neblogą namelį, puikiausius baldus ir, ko gero, aštuonių cilinderių automobilį. Gal dar ir televizijos aparatą...

O paskui? Paskui mokėsi skolas su nemažais procentais; mokėsi išsišiepęs, apiplyšęs, nedavalgęs; beveik iki mirties. Dirbsi ir mokėsi! Nes gi, bent vienos ratos laiku nesumokėjus, bematant ateina kreditorius ir parduotus skolon daiktus be jokių ceremonijų atsiima. Kas blogiausia, šitaip su kreditoriais skiriantis, įmokėta pinigų dalis mokėtojui negrąžinama. Ji dingsta, lyg nebuvusi.

Atsitinka, jog tuo "lengvu kreditu" pasinaudojęs žmogelis pačioj pabaigoj mokėjimo "sušlubuoja": netenka darbo, suserga, ar dėl kurios kitos priežasties nepajėgia mokėti — alas! Nei įmokėtų pinigų, nei daiktų! Šitokiu atveju (ar gi jis negalimas?) viso gyvenimo vargelis nutupia šuniui ant uodegos...

Kiekvienas mūsų "grinorius" turėtų šį reikalą giliai įsidėti galvon.

Aišku, po tokio baisaus gyvenimo, kokį mes turėjome tremtyje, kiekvienam norėtųsi kartą padoriai įsitaisyti. Ir sąlygos, paviršutiniškai žiūrint, lengvos. Kas gi čia? Visur ir viską duoda bargan; po trupučį išsimokėsiu. Bet ką žinai, kas atsitiks rytoj, poryt? Todėl išmintingiau yra iš karto kukliai verstis, apseiti bet kaip ir, jei galima, suspausti pinigo "juodai dienai", nei užsimauti ant kaklo skolų kilpą. Skola— ne žaizda, pati neužgis. O kai turėsi kiek susitaupęs, ne tik galėsi kas reikalingiausia įsigyti, bet nebijosi jokių įvykių, kurie gali ištikti netikėtai. Čia mes neturime tėvų svirnelių su aruodais ir rūkytų lašinių paltimis!

Taigi, mums Šmikiai — ne pavyzdys.

* * *

SAVOTIŠKA KEISTENYBĖ

Daug įdomių dalykų Amerikoje gali nustebinti Europos žmogų. Pavyzdžių nereikia ieškoti su žvake. Viename, sakysim, Bostone zuja tiek automobilių, kiek visoj Vokietijoj nesurinktum. Viename New Yorko dangoraižyje gyvena daugiau žmonių, nei tokiame Seinų apskrity. Washingtono tiltas, šviesų reklamos, reguliuojamojo oro traukiniai, televizija ir kitos prašmatnybės stačiai užima kvapą...

Bet tarp tų moderniausių civilizacijos perlų naujas žmogus pastebi čia ir nepateisinamų keistenybių. Pavyzdžiui, kad ir langų dangstymas. Į kurį namą neužeitum, visur rasi rūpestingai sukombinuotas kuo tamsiausias langų užuolaidas, per kurias nei saulės spindulys, nei dienos šviesa negali kambariuosna įsiveržti.

Paklausti apie tai vietos gyventojai trumpai paaiškina: čia tokia "staila". Ilgiau pakamantinėjus, išryškėja dar ir kitos to apsitamsinimo priežastys: šviesa nublukinanti "karpetus", saulės spinduliai susprogdiną baldus...

— O kaip su sveikata? — paklausiau vieną italą, kurio langai niekad nepradengiami. — Ar čia niekas neskelbia, jog patalpoj, kur nėra pakankamai šviesos ir niekad pro langą nepasižiūri saulė, veisiasi visokių ligų bakterijos?

— Nevarmai, mes bakterijų "nekėrinam". Jų nematyt. Kas miršta — miršta, kas gyvena — gyvena. O "karpetai" ir "furničiai" kaštuoja gerą pinigą. Juos reikia saugoti...

* * *

TRUPUTIS POLITIKOS

Anglijos atstovas UNO posėdyje kone verkdamas prašęs Stalino ministerį Vyšinskį paveikti savo vyriausybę, kad ji liautųsi gąsdinus pasaulį savo komunistiniu baubu ir nutrauktų pasikasinėjimą po kapitalistinių valstybių pamatais.

Ir keisti gi tie anglai! Jie mano, kad maldavimais ir ašarom galima perdaryti vilko prigimtį; giliai sugriaudintas, jis ims ir liausis ėriukus draskęs...

Tuo pačiu metu kiti anglų diplomatai Londone skubiai svarsto, kaip čia greičiau pripažinti komunistinį režimą Kinijoj. Atseit, vieni jų maldauja vilką pasitenkinti žole, kiti sprauste spraudžia jam gerklėn dar vieną aviną.

Jei anglai viena ranka prieš bolševizmą kovos, kita — kiš jam auką po aukos, ar demokratinis pasaulis nebus priverstas priminti tiems "tautų prekiautojams", jog idealizmas su bizniu nevisuomet suderinamas?...

Amnestija Brazilijos Kaliniams

Roma — Centralinio Šv. Metų Komiteto Sekretoriatas gavo pranešimą, kad Brazilijos prezidentas, būdamas greit prasidedančių Šv. Metų išvakarėse, pasirašė visuotinio bausmių dovanojimo kaliniams dekretą, susiedamas jį su gražiai krikščioniška kalčių atleidimo tradicija Šventųjų Metų Jubiliejaus proga.

Ta proga Šv. Metų Komiteto sekretorius Vatikano oficioze — "Osservatore Romano" — pareiškė: "Esame įsitikinę, kad Brazilija nebus vienintelė valstybė, kuri paskelbė tokį malonės aktą. Taip pat ir kituose katalikiškuose kraštuose rengiamasi prie panašaus amnestijos akto paskelbimo".

Prancūzijos kardinolas Tisserant laike vienos tarptautinės maldininkų kelionės Liurde pareiškė, kad Šventieji Metai atneš tūkstančiams kalinių katalikiškuose kraštuose pasigailėjimą ir laisvę.

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly.

by

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR

Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103. Act of October 3, 1917 authorized on July 12, 1918.

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	$5.00	Amerikoje metams	$5.00
Domestic once per week yearly	$3.00	Vieną kart savaitėje metams	$3.00
Foreign yearly	$5.50	Užsieny metams	$5.50
Foreign once per week yearly	$3.50	Užsieny 1 kart sav-tėj metams	$3.50

DARBININKAS

366 West Broadway South Boston, Mass.

Telephone: Redakcijai — SO 8-6608; Administracijai — SO 8-2680

Pareiga ir prievarta du skirtingi dalykai

Kažkoks rašytojėlis viename "socialistų" laikraštyje štai kaip išsišoko: "Jėzuitas kun. Borevičius per "Margučio" radio valandą kalbėjo apie pareigą tikėti. Tai negirdėta laisvam krašte pareiga. Pareiga tikėti dabar tėra Sovietų Rusijoj. Ten visi turi pareigą tikėti į Staliną ir į tai, ką jis arba jo pareigūnai skelbia".

Drąsus, bet neapgalvotas pareiškimas. Rašant sau dienyną, galima ten dėti kas tik beįmanoma, bet rašant laikraščiui, ypač norint ką naujo ir originalaus pasakyti, reikia apsižiūrėti, kad nebūtų kokios spragos kritikai įsisprausti. O čia nė spraustis nebereikia. Pareiškimas skylėtas kaip suplyšęs rėtis.

Visi žinom, kas yra pareiga. Taip pat visi žinom, kad Sovietų Rusijoj yra prievarta, ne pareiga. Tai begalinis skirtumas. Net tokiam laisvam krašte kaip Amerika yra valstybinių pareigų, nuo kurių nebeišsisuksi. Pareiga tikėti nėra valstybinė. Tai savanoriškas pasiryžimas įsigytas paraginimo ir įsitikinimo būdui. Kun. Borevičius tik nori įtikinti, kad normaliam žmogui yra pasiimtina pareiga tikėti į Dievą. Tad lyginti jį su Stalinu yra pati gryniausia nesąmonė: ar girdėta, kad Stalinas būtų ką vertęs (jis tik priversti temoka) į Dievą tikėti?! Ir ta pareiga visai nebe nauja, nėgi kun. Borevičius ją išgalvojo. Tą pareigą — ne prievartą! — Seniai jau Kristus ant visų žmonių yra uždėjęs.

Kiek įsigilinęs į Amerikos gyvenimą, rašytojėlis negalės nepastebėti, kad ir šiame laisvame krašte esama pareigos į Dievą tikėti — be prievartos, tik savanorišku įsitikinimu. Ir čia ta pareiga nebe nauja. Ją atsinešė pirmieji emigrantai 300 metų atgal. Ir šiandien ji kruopščiai palaikoma, nes į žmogų neprisiimantį pareigos tikėti lojalūs bei normalūs amerikiečiai įtartinai žiūri, ar nebus jis koks, jei dar ne komunistas, tai bent rausvas bendrakeleivis.

Ir iš tiesų, žmogus neprisiimąs pareigos į Dievą tikėti pradės palaipsniui atsipalaidoti ir nuo kitų dorovinių bei pilietinių pareigų. Pradės varžytis vedybų raiščiais, taigi ardyti šeimą; nepakęs tėvų ir vyresniųjų autoriteto; nepripažįs nuosavybės nuostatų, tai stengsis kur tik gali svetimą mantą pasisavinti; bus priešingas policijos perėdymams ir, kiek įsikaušęs, šoks muštis; nenorės mokėt valdžiai mokesčių ir dėsis su tokiais, kurie siekia esamą vyriausybę nuversti. Ir vis tai einant principu, kad čia laisvas kraštas. Taip, čia laisvas kraštas ir nori toks būti. Jis žino, kad savo laisvę išlaikys vien pasidėkojant ramiems, tvarkingiems piliečiams, kurie noriai pasiima pareigą tikėti į Dievą, ir supranta, kad tikroji laisvė pagrįsta klusnumu valstybės įstatymams ir pagerbimu kitų žmonių teisių. Laisvė tai ne pasileidimas. Ji turi savo ribas, kurias pirmiausia peržengia neprisiimantieji pareigos tikėti.

Darant logingas iš virš minėto pareiškimo išvadas, galima dasiirti iki visų pareigų paneigimo, būtent, anarchijos, kurios nepakenčia jokia organizuota draugija, o tuo labiau bet kokia valstybė. K.

LAPKRIČIO 23-ji – LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖ

1918 m. lapkričio mėn. 23 d. yra Lietuvos kariuomenės oficialaus įsteigimo diena. Kiekvienais metais lapkričio 23 d. Nepriklausomoje Lietuvoje buvo minima kaip kariuomenės ir Vyčio kryžiaus ordino diena. Tremtyje kiekvienoje DP stovykloje, kur gyveno bent kiek didesnis lietuvių tremtinių skaičius, toji diena buvo atitinkamai pažymima. Tur būt ir šiais metais, nežiūrint, kad dėl nesiliaujamos emigracijos tautinis lietuviškas organizacinis gyvenimas smarkiai silpnėja, dar likusiose lietuviškose DP stovyklose lapkričio mėn. 23 d. buvo nors ir kukliai paminėta.

Praeitais 1948 metais lapkričio mėn. 23 d. Lietuvos kariuomenės įsteigimo 30 metų jubiliejaus proga į didžiausią lietuvių stovyklą tremtyje Hanau (prie Frankfurt - M—Vokietijoje amerikiečių zonoje) suvažiavo visų trijų zonų savanorių - kūrėjų, vyčio ordeno kavalierių, kariuomenės, 1918 - 1920 m. kovų veteranų atstovai ir įsteigė Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungą, apimančią visus asmenis ginklu ar kitaip kovojusius ar kovojančius dėl Lietuvos nepriklausomybės ir laisvės.

Kad ir barstydamiesi dabar po platųjį pasaulį, mes vienok visur, kur tik atsiranda mūsų didesni susibūrimai, minime ir švenčiame pagarbiai, su meile ir ilgesiu mūsų Tautos ir Valstybės pačius didžiausius įvykius, kaip Vasario 16-ją, Kovo 4-ją, Rugsėjo 8-ją ir kt. Neturėtume pamiršti ir Lapkričio 23-os — Lietuvos kariuomenės šventės, nes tai lygiai ir reikšmingas įvykis mūsų Tautos ir Tėvynės gyvenime.

Nepriklausomoje Lietuvoje kariuomenės dienos prasmė buvo aiški ir suprantama. Visi gerai žinojome, kad, jei nebūtumėm turėję savos kariuomenės, tai ir Lietuvos Nepriklausomybės 1918 m. vasario 16 d. paskelbimas būtų likęs tik tuščias žodis, kuriam nebūtų buvę lemta įsikūnyti. Raudonasis slibinas jau ir tada buvo paglemžęs kuo ne pusę Lietuvos teritorijos, pietų kaimynas neslėpė savo agresyvių tikslų. Pagaliau vokiečių Wehrmachto surežisuota ir remiama ginkluota akcija pačios Lietuvos teritorijoje — tai vis išorinės svetimos jėgos, kurių vienintelis tikslas buvo nuslopinti, vos tik gimusią silpną Lietuvos valstybę ir jei tuo kritiškiausiu ir pačiu pavojingiausiu metu nebūtų buvusios skubiai organizuotos lietuviškos ginkluotos pajėgos, tai nėra abejonės, kad, tik gimusi Lietuvos valstybė, būtų turėjusi nužengti į kapus. Tik kariuomenė, stojus į kovas su visais to meto Lietuvos priešais, laidavo, kad Nepriklausomybės Aktas galėjo tapti realybe. Lietuvai nepriklausomybės iškovojimas yra pats didžiausias ir svarbiausias Lietuvos kariuomenės sekmingai atliktas žygis.

Tautų ir valstybių istorija, pagaliau ir pats kasdienis gyvenimas, moko, jog iškovotą sykį laimėjimą reikalinga apginti, patikrinti ir saugoti. Kitaip tą laimėjimą pagrobs budrūs, agresingai nusiteikę kaimynai. Galima lengvai atspėti, kas būtų atsitikę su Lietuvos valstybe, jei ji savo kariuomenę būtų paleidusi 1921 m. t. y. tuojau pasibaigus karams už Nepriklausomybę. Čia užtenka tik prisiminti 1924 m. gruodžio mėn. 1 d. netikėtą, plačiu mastu organizuotą, raudonųjų sukilimą Estijoje (faktas, kuriam pas mus buvo kažkodėl mažai skiriama dėmesio), kurio tikslas buvo isteigti Estijos Tarybų Respubliką. Tik Estijos kariuomenės greitos intervencijos dėka šios komunistų nelemtos užmačios buvo užgniaužtos pačioje užuomazgoje. Ar ne panašus likimas grėsė mums atmintinais 1926 m. Lietuvos kariuomenė vien savo buvimu laikė visus išorinius priešus tinkamame nuotolyje ir vertė juos respektuoti Lietuvos suverenumą. Tiesa, tam savo uždaviniui — Lietuvai nepriklausomybės patikrinimui ir apsaugai — kariuomenei neteko nei stoti į tiesioginę kovą, nei iš viso šūvio paleisti, tačiau užteko tik pliko fakto, kad kariuomenė buvo. Vien to jos buvimo pakako, kad Lietuva galėjo ištisus 22 metus naudotis nepriklausomo ir laisvo gyvenimo palaima.

Be tų dviejų pagrindinių uždavinių — Nepriklausomybės iškovojimo ir jos patikrinimo — kariuomenė turėjo kitų teigiamų indėlių lietuvių tautos pažangai. Ji su savo ištikima talkininke Šaulių Sąjunga laikotarpy 22 metų per savo eiles praleido nemažiau 200,000 jaunų vyrų, padarydama juos gerais, sąmoningais piliečiais ir tautiečiais, nes išmokė juos Tėvynės meilės, išauklėjo juos kovotojais dėl Tėvynės laisvės. Tą dvasią pajuntame dažnai net čia dvelkiančią iš Lietuvos miškų dabar. Paminėkime dar analfabetizmo karių tarpe likvidavimą, naudingų specialybių išmokymą ir pan.

Tačiau Lietuvos kariuomenė be užgriuvusios visą lietuvių tautą nelaimės, turi dar ir savo atskirą tragediją. Kaip tat atsitiko, kad tas ginklas, tiek daug valstybei kainavęs, kuriam tiek dėmesio skirta, tiek vilčių dėta, 1940 m., istoriniu ir pačiu lemtingiausiu visai tautai momentu, nebuvo panaudotas. Čia itin jautri ir opi sritis. Mums, tos tragedijos tiesioginiams dalyviams, sunku tuo pačiu metu būti jos ir bešališkais vertintojais. Viena aišku, kad nelaimingomis 1940 m. birželio mėn. dienomis kariuomenė buvo pasiruošusi vykdyti vyriausybės įsakymą, koks tas įsakymas bebūtų. Gerai ar blogai, čia nesiimama spręsti, įsakymas gintis nuo raudonųjų agresijos vyriausybės nebuvo duotas. Žinoma, kariuomenė galėjo to vyriausybės įsakymo nepaklausyti. Ar tai būtų geriau? Tuo atvėju kariuomenei tektų įvykdyti perversmą, pašalinant teisėtą vyriausybę ir pastatant naują.

Kariuomenės nepanaudojimas ir jos klusnus savo vyriausybės įsakymo pildymas sudaro gilią dramą, aštriausiai jaučiamą pačios kariuomenės. Kaltinti jos dėlto negalima, lygiai kaip negalima kaltinti revolverį, patį neišovusį. Buvo gi ranka, kuri tą revolverį laikė.

Istorija dar nepasakė savo paskutinio žodžio. Drama, kuri prasidėjo 1940 m., dar tebesitęsia. Nebaigtas dar ir Lietuvos kariuomenės vaidmuo. Jos per ištisą metų eilę priauginti ir išauklėti kadrai savo žodį šiandien sako Tėvynės miškuose. Tikime, kad sulauksime valandos, kai jų balsams pritars visi Lietuvos kariai, kur jie bebūtų. Tuo tarpu šią eilinę lapkričio 23 d. nulenkiame žemai galvas ties jau kritusių karių kapais, ties negirdėtai, sunkiai kovojančiais dėl Lietuvos laisvės Lietuvos kariais krauju, skausmu, ašaromis pritvindytoje Tėvynės žemėje.

Al. A.

1949. XI. 23.

SUSIPAŽINKIME SU GYVENIMO KNYGA

T. Klemensas Žalalis, O.F.M.

Pereitame numeryje užsiminėme apie šventraščio rašymo formas, apie išsireiškimo būdus, kurie vaidina didelį vaidmenį pačių knygų supratime. Ši studija tik šiame šimtmetyje yra išsamiai studijuojama ir jos išdava jau yra autoritetingai patvirtinta prieš šešis metus. Dabartinis popiežius, patvirtindamas literatūrinių formų ir išsireiškimo būdų Šventraštyje ieškojimą, pažymi, jog kiekviena senovės rytiečių forma gali būti panaudota ir šventose knygose, jei ji neprieštarauja Dievo teisingumui ir šventumui. Popiežius nepasitenkinęs šia sausa aptartimi, išskaičiuoja svarbesnes išsireiškimo formas pas rytiečius. Žydų tauta, pagal Pijų XII, labiau negu kitos rytų tautos, buvo parengta parašyti istoriją, nes jos rašytojai buvo apdovantoti ypatinga Dievo malone, kadangi jie turėjo aprašyti įvykius, turinčius gludų ryšį su religija (pav.: pasaulio sutvėrimas, pirmųjų žmonių atsiradimas ir pirmoji nuodėmė...). Tačiau, kaip ir kiti rytiečiai, naudojo panašias išsireiškimo formas, idiotismus. hyperboliškus išsireiškimus, net paradoksus, kad tik geriau aprašomasis dalykas būtų paaiškints. Vienu žodžiu, kaip Dievo Žodis tapo kūnu ir pasiėmė žmogišką prigimtį su visomis silpnybėmis, išskyrus nuodėmę, taip ir Dievo žodis rašytas paėmė visas tų laikų naudojamas išsireiškimo formas, išskyrus klaidą, ar tai kas yra priešinga Dievo šventumui, kaip parnografiniai ir sofistiniai išsireiškimai.

Nebe Dievo Apvaizdos šis mokslas patobulėjo šiame šimtmetyje, kada įvairūs kasinėjimai Palestinoje, Syrijoje, Egypte, Mezopotamijoje atskleidė pasauliui iki šiol mažai žinomą rytiečių kultūrą, ypatingai literatūrinę kultūrą. Iš atrastų raštų paaiškėja įvairios literatūrinės formos,, kurios sutinka su Šventraščio išsireiškimo būdais. Šiuo būdu palengvina pačių šventųjų knygų supratimą, o jas geriau supratus, lengviau ir gyvenime galima pritaikinti.

T. Klemensas Žalalis, O.F.M.

Nusišypsok!

Surašė J. K. M. Išleista 1935 m., 150 pusl.

Sakoma: juoktis sveika. **Nusišypsok!** pripasakoja visokių juokų ir ilgesnių linksmų nuotykių. Kaina $1.00.

DARBININKAS
366 W. Broadway,
So. Boston 27, Mass.

Marija Pečkauskaitė

Mergaitės Kelias

Mergaitės asmenybė

"BOBIŠKUMAS"

Bet moteriškumas ir liežuvavimas tai du viens su kitu nesuderinami dalykai, kaip ugnis ir vanduo. Moteriškumas — tai pirmiausia motiniška širdis visiems, o liežuvninkių širdyje kaip tik nė krislelio nėra motiniško jausmo. Jų krūtinėje plaka pikta, pavydi, negailestinga širdis. Tikra moteris turi būti ta geroji dvasia, kuri, kaip geležinkelio iešmininkas traukinius, neregima ranka pakreipia savo artimus į tinkamus takus, kad susidūrę su kits kitu, skaudžiai neužsigautų; kuri, kaip rūpestingas gydytojas, nedrasko jau esamų žaizdų, bet gydo ir malšina jų skausmą. Tai tėra pasiekiama tokiai moteriai, kuri išmoksta būti tikra savo liežuvio viešpate, nes daugiausia neapykantos, barnių, nesantaikos kyla per liežuvį. "Panaikinkite apkalbą, ir pusės nuodėmių nebeliks pasaulyje" — sako šv. Pranciškus Salezietis.

Visa, kas tikrai moteriška, turi būti gražu. Grožis — tai moteriškoji ypatybė per excellence. Kadangi galų gale grožis ir gėris yra tas pats, tai tikras moteriškumas visuomet yra gražus, o tai, kas jam priešinga, yra biauru. Iš tikro, nėra nieko taip neesteтiška, kaip ne tik burnojanti, ne tik šmeižianti ir apkalbinėjanti, bet ir svetimą paslaptį sakanti ir tiesiog perdaug plepanti moteris. Ji stovi baisiai toli nuo to moteriškumo idealo, kuriame turi būti susivieniję tiesa, gėris ir grožis.

Pagaliau yra dar viena bobiška moters ypatybė — paskendimas mažmožiuose. Be abejo, tai lengvai išaiškinama jos gyvenimu, uždarytu mažam namų ratelyje. Tame mažame pasaulyje siauriems akiračiams kiekviena skiedrelė atrodo rąstas,kiekvienas kauburėlis — kalnas. Tačiau niekas taip nesiaurina, nesmulkina žmogaus, kaip toks žiūrėjimas. Yra tokia žemaičių pasaka apie zuikį, kuriam, įbėgus į kopūstų daržą, užkritęs lapas ant uodegos, ir jis baisiai išsigandęs, ėmęs bėgti šaukdamas: "Dangus griūna!"

Ta naivi vaikų pasakėlė visados ateina man į galvą pamačius smulkmenose pasinėrusią moterį, kuriai kiekvienas nepasisekimas ūkyje, kiekvienas nemalonus įvykis šeimos ar asmens gyvenime atrodo kaip pasaulio katastrofa. Kiekvienas niekniekis ją pykina, erzina, jaudina, sukeldamas nuolat "audrą vandens stikle". Visokie nesvarbūs dalykai, neverti žmogaus orumo mažmožiai, tampa jos gyvenimo turiniu, ir to gyvenimo matas taip vis eina mažyn, kad pagaliau palieka tiesiog liliputiškas.

Kad to nebūtų, reikia stengtis praplėsti savo akiratį. Akiratis yra juo platesnis, juo aukščiau stovime. O aukščiausias taškas, iš kur galima žiūrėti į gyvenimą, yra amžinybės taškas. Iš ten žiūrint sub specie aeternitatis — kiekvienas gyvenimo dalykas gauna sau vietą ir tarnauja vienam reikalingajam — sielos išganymui. Jei neišleisime iš akių to mūsų galutinio tikslo, gyvenimo mažmožiai nedangstys mums didelių ir svarbių dalykų ir mūsų nevaldys.

Štai svarbiausios naikintinos bobiškumo žymės.

Jei moteris nori pasiekti idealą, amžinąjį moteriškumą, ji turi, lavindama gerąsias savo ypatybes, stengtis įsigyti tai, kas yra gera antroje lytyje ir ko jai trūksta. Tuo būdu ji ne tik nenustos savo moteriškumo, bet atvirkščiai, dar labiau ištobulins, galutinai užbaigs savo tipą. Juk visos tos bobiškos ypatybės neleidžia pražysti svarbiausiai, gražiausiai moters ypatybei—meilei. Verksmingumas ugdo egoizmą, nes dažniausiai verkiama gailintis savęs ir nepaisoma, kad kitiems tai nemalonu. Bailumas dažnai neleidžia padaryti meilės darbo, apie liežuvavimą ir paskendimą smulkmenose nėra ko ir kalbėti.

Kalbėdamas apie būdo idealą, Forsteris gražiai nurodo didelius krikščionybės nuopelnus šiuo atžvilgiu. Jis sako, kad krikščionybė apvaisinusi kiekvieną lytį kitos lyties geromis pusėmis, tačiau abiejų lyčių ypatybes ne išdildžiusi, bet pagilinusi ir pasitiprinusi. Ji padariusi vyrą dar vyriškesnį, užkrovus jo jėgai meilės darbus. Ji padariusi moterį dar moteriškesnę, suteikdama jai vyriškos drąsos taip elgtis, kalbėti, būti visai kitokia, negu vyras. Ji išlavinusi jėgą meile, o meilę jėga. Pažadinus vyro sieloje amžinai moteriškąjį elementą, ji sutvėrusi "motinišką" vyrą, kurs kartu yra riteris, tikrai vyriškas, nes išsivadavęs iš baimės dėl savojo aš. Ir lygiai krikščionybė išlavinusi moters sieloje vyriškąjį elementą, kaip šv. Augustinas kad sako apie savo motiną šv. Moniką: "Rodos švelni moteris, bet vyriška savo tikėjime". Tą didvyriškumą, kuris pirmiau reiškėsi tik mūšio lauke, krikščionybė įnešusi į meilę ir tuo būdu sutvėrusi didvyrišką meilę; ji surišusi meilę su pasaulio nugalimąja valia ir tuo būdu sutvėrusi pasaulio nugalimąją meilę. Žingsniuose krikščionių kankinių, kurios drąsiai ėjusios mirti, skambėję geležiniai Romos legijonų žingsniai; į tai, kas švelnių švelniausia, krikščionybė įdėjusi geležinio nepjudinamos tvirtybės ir ištvermės elemento.

Jei norite būti tikros, ne vardo krikščionės, turite stengtis, kad jumyse pasireikštų ta krikščionybės dvasia. Turite nugalėti savyje visa, kas priešinas "pasaulio nugalimai meilei", kaip pasipriešino tiek kilnių, šventų krikščionių moterų. Kitaip visados tebūsite nudžiūvusios žmonijos šakelės.

(Bus daugiau).

Ant. J. Vasiliauskas

Artimo Meilės Tarnyboje

(Tęsinys)

Kokiu pagrindu visi tie santykiai pagrįsti, kokiu pamatu teikiama vieno kitam pagalba. Seniausias ir plačiausiai įsigalėjęs savo naudos momentas: aš tai ir tai duosiu, tau pagelbėsiu, jei tu man ką duosi, jei man ką padarysi. O jei tu man neturi ką duoti, arba negali mano reikalaujama padaryti — mano reikalas su tavim baigtas, arba kitaip tariant, aš neturiu su tavim reikalo! Tai senojo, nekrikščioniškojo, pasaulio principas, ir šiandien mums pažįstamas.

Kristus davė žmonių santykiams naują pagrindą. Jis mokė mylėti savo artimą, kaip patį save. Dar daugiau, jis mokė mylėti savo priešus! Tai nepaprastai garžus, aukštas, idealus žmonių santykiavimo principas. Pirmieji jo pasekėjai, pirmieji krikščionys savo gyvenimą, savo santykius su kitais grindo meile ir tuo jie skyrėsi iš kitų to laiko žmonių. Kitatikiai apie juos sakydavo: žiūrėkite kaip jie vienas kitą myli.

Ir šiandien tas meilės idealas yra lygiai taip pat žavintis ir siektinas visomis pajėgomis. Jei tautos ir valstybės būtų pajėgusios atsižadėti arba bent kiek sumažinti savo savanaudiškus norus, šiandien neturėtume karų, nebūtų ašarų, nebūtų neteisybės ir beribių vargų.

Tačiau nors aplinkui braidžiojame po vargo, neteisybių ir neapykantos klanus, Kristaus paskelbtas meilės mokslas iš gyvenimo neišnyko. Jo įsteigtoji Bažnyčia per šimtmečius buvo ir tebėra neišsemiamas idealų lobynas. Ji kaip švyturys šviečia, ypatingai vargstantiems, paguodos ir vilties spinduliais. Jos įtaka gyvenimui neužginčijama. Tik tie, kurie jos nepažįsta ir tie, kurie pe rdaug pakilę į puikybę, neranda kelio į ją. Už tat bažnyčios vaikai eina į juos.

Artimo meilės principas, artimui paramos teikimas neieškant sau naudos jau visuotinai žinomas, tik deja, ne visiems jis patinka, ne visų pajėgiamas įgyvendinti. Daugelis artimo meilės principą susiaurina, pripažindami jį tik savo šeimos nariams, tik siauram artimųjų rateliui. Tokiu artimo meilės supratimu būtų galima pasidžiaugti, jeigu tatai būtų tik pradžios taškas, iš kurio būtų einama toliau, būtų einama už savųjų ribų. Jei išmokę mylėti brolis brolį, sesuo seserį tą savo meilę neštų kiekvienam kitam.

Artimo meilei ir pagalbai progų netrūksta. Vargšų buvo ir yra vadinamaisiais normaliais laikais, ką jau bekalbėti apie šią dieną, kai dar visai nematyti, kada bus pašalintos karo padarytos skriaudos ir atitaisytos jo sukurtos neteisybės. Tai ypatingos artimo pagelbai progos.

Tačiau artimo meilei parodyti progų mes turime kiekvienas kasdien nuo ryto iki vakaro aplink save. Kiekvieną savo susitikimą su kitu žmogumi mes galime atlikti taip, kad jis jaus iš mūsų jam spindinčią meilę ir ieškos progų vėl su mumis susitikti, arba būti nusiteikę taip, kad kitąsyk jis mus pamatęs trauksis iš kelio.

Į bet kokį mums pastatytą klausimą mes galime duoti patenkinamą ar nepatenkinamą atsakymą taip, kad paklausėjas išraudęs skubės nuo mūsų pasišalinti, arba taip, kad jis mums nuoširdžiai padėkos ir džiaugsis mus susitikęs.

Ir mažiausią patarnavimą kitam galime atlikti su tokia nuotaika, kad jis gailėsis tos smulkmenos mus paprašęs, arba taip, kad jis jausis mums sudaręs malonumo savo prašymu. Tatai pareis nuo to, kiek mes meilės, kiek kito atjautimo parodysime savo žodžiuose ir darbuose.

Net tada, kai mes duodame arba patarnaujame daugiau ar mažiau vertingą daiktą jo reikalingąjam, vadinasi darome labdarybę, darykime tai su tokiu jausmu, kad imančiojo nepažemintume, nes yra lengviau bet ko neturėti, negu kęsti pažeminimą. Visiems žinoma tiesa — lengviau duoti negu prašyti — nėra pasenusi. Ir kokį nors daiktą kam nors duodami duodame ne dėl to, kad jis mums nereikalingas, atliekamas, bet kad jo reikia mūsų artimui. Su meile ir nuoširdumu duodamas daiktas gaunančio akyse įgyja nejkainuojamos vertės.

Kaip kiekvienas atskiras asmuo gali kiekviename savo žingsnyje parodyti meilės savo artimui, taip lygiai mes galime jos tikėtis iš kolektyvinių vienetų, iš visuomeninių ir viešųjų institucijų. Jos yra galingesnės, turtingesnės — joms yra lengviau ateiti artimui pagelbon, kaip atskiram asmeniui. Tačiau, kad jos galėtų artimo meilės darbus vykdyti — tam turi būti palankūs jas sudarą, joms vadovaują asmenys.

Artimo meilės mes galime ieškoti ir tarp ūžiančių fabrikų mašinų, ir krautuvėse, restoranuose, autobusuose, traukiniuose ir minkštai išklotuose fabrikantų, biznierių, daktarų, advokatų, senatorių, ministerių ir panašių kabinetuose. Jei mes jos daugiau rastume gyvenimo vingiuose, dauguma visuomenę varginančių problemų išsispręstų savaime.

(Bus daugiau)

UŽSISAKYKITE SAVO VAIKAMS
vienintelį mėnesinį mažųjų laikraštį

EGLUTĖ

Leidžia:
LIETUVIŲ KULTŪROS INSTITUTAS
Redaguoja:
Vytė Nemunėlis

EGLUTĖS 1 nr. išeina šiais metais prieš Kalėdas.
EGLUTĖ bus lietuviško žodžio mokykla visame laisvame pasaulyje.
EGLUTĖ jungs visus lietuvių vaikus į vieną šeimą, augančią Lietuvos laisvei ir gerovei.
EGLUTĖ duos gražios vaikų literatūros — apysakų, pasakų, aprašymų, poezijos; didžiųjų žmonių biografijų; istorijos ir geografijos raštų apie Lietuvą, Ameriką ir tuos kraštus, kur tik yra bent viena lietuviška šeima.
EGLUTĖJE bendradarbiauti kviečiami mėgiamiausi vaikų ir kiti rašytojai ir auklėtojai - pedagogai.
EGLUTĖJE bus korespondencijų, galvosiūkių, juokų, pačių skaitytojų kūrybos skyriai.
EGLUTĖ bus iliustruota vaizdais iš Lietuvos, kitų kraštų, iš moksleivių gyvenimo ir mūsų dailininkų paveikslais; kiekvienas nr. turės naują viršelio paveikslą.
EGLUTĖS prenumerata: Amerikoje metams — $3; kitur — $3.50. Atsk. nr. 30 centų.
Mokykloms ,grupėms ir platintojams už 10 apmokėtų prenumeratų viena duodama dovanų.
EGLUTĖS adr. B. Brazdžionis, 107 Concord Str., Lawrence, Mass.

Užsisakykite iš anksto. Užsakykite savo draugams kituose kraštuose.

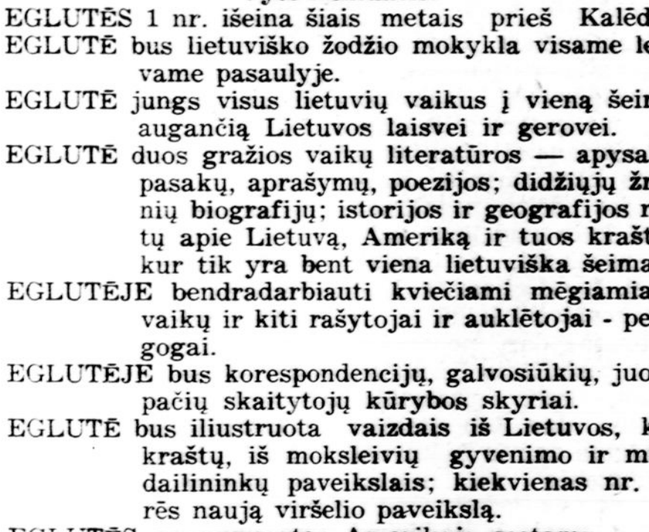

Aviganis šuo "Murphy" pademonstruoja, kaip, jis pagriebęs už kelnaičių, nutraukė dviejų metų Tommy Boggess nuo geležinkelio bėgių netoli jo namų, Maywood, viename Chicagos priemiestyje, tuo išgelbėdamas jo gyvybę.

Naujas jūrų laivyno tipo su pačiūžomis lėktuvas "Neptune" mėgina nusileisti prie Burbank, Calif.Tai yra didžiausias jūrų kovos tipo lėktuvas, kuris gali atlikti operaci-jas iš bet kurios vietos: nuo sniegu oto lauko ar lėktuvnešio.

PRAŠO GARANTIJŲ

Kazirskis, Povilas 13. 12. 1909, siuvėjas; Valerija 16. 6. 1913; Povilas 16. 11. 1933; Laimutė - Beata 16. 6. 1939.

Kizlauskas, Maksimilijonas 70 metų amžiaus, darbininkas; Marija 3. 6. 1884; Marija 20. 10. 1904.

Golcvegas, Oskaras 4. 3. 1904, darbininkas; Jadvyga 8. 8. 1906; Irena 9. 8. 1934; Birgita 6. 5. 1936; Elžbieta 5. 11. 1941; Zigfridas 24. 2. 1947.

Šumakeris, Bronislavas 2. 6. 1919, ūkininkas; Ona 10. 10. 1921; Romualdas 30. 8. 1940; Antanas 8. 5. 1942; Jonas 7. 8. 1877 (tėvas); Angelė 16. 1. 1944; Adelė 8. 3. 1946; Aldona 3. 6. 1948.

Račkauskas, Ladislova 22. 12. 1914 (našlė) darbininkė; Ramutis 13. 5. 1942; Saulius 13. 5. 1942.

Ramanauskas, Stanislovas 5. 10. 1905, sodininkas; Elena 3. 12. 1913; Juratė 12. 4. 1940; Adolfas 4. 7. 1942; Romualdas 20. 12. 1947.

Blažaitis, Agota 26. 2. 1907 (našlė) ūkininkė; Zita 2. 5. 1938; Juozapas 20. 10. 1939.

Jurevičius, Leonardas 25. 10. 1902, automechanikas; Anastazija 15. 1. 1905; Zenonas 6. 7. 1931; Emilija 19. 1. 1937.

Steseraitė, Magdalena 8. 9. 1920, šeimininkė.

Galackas, Bronislavas 10. 7. 1902,, ūkininkas.

Baltrušaitis, Ona 23. 7. 1912, šeimininkė; Jonas 1. 1. 1949.

Lithuanian DP Camp,
Spakenberg I,
Germany, British zone

Gadeikis, Bronislavas 29. 8. 1894, darbininkas; Bronislava 17. 8. 1899; Regina, Kornelija 15. 7. 1939.

Kijaiskas, Pijus 27. 3. 1894, ūkininkas; Marija 23. 2. 1896; Gediminas 26. 6. 1930; Juozapas 8. 5. 1933; Algirdas 13. 10. 1935; Stanislava - Nijolė 13. 6. 1941.

Ruzgys, Antanas 1. 10. 1899, ūkininkas; Ona 20. 2. 1908; Jonas - Vytautas 4. 5. 1934.

Zinkevičius, Ladislovas 5. 2. 1916, ūkininkas; Ona 20. 3. 1915; Joana 10. 7. 1939; Irena 1. 12. 1945.

Jankauskas, Matas 15. 5. 1896, ūkininkas; Eleonora 24. 7. 1911; Algirdas 18. 8. 1935; Irena 28. 8. 1937; Zita 2. 12. 1946.

Verbyla, Juozapas 8. 6. 1912, ūkininkas; Marija 9. 4. 1907; Juozapas 16. 8. 1938.

Kalvaitis, Justinas 7. 2. 1906, ūkininkas; Elena 23. 10. 1905; Rimgaudas 10. 12. 1935.

Plečkaitis, Juozapas 2. 8. 1895, ūkininkas; Bronislava 8. 4. 1906; Alvyra 4. 1. 1935; Algirdas 11. 1. 1938.

Rukas, Konstantinas 29. 12. 1904, daržininkas; Nijolė 23. 1. 1938; Uršulė 26. 7. 1886 (teta).

Kulvinskas, Kazimieras 23. 3. 1911, ūkininkas; Stanislovas 4. 4. 1917; Stanislovas 30. 8. 1946; Kazimiera 8. 7. 1940; Viktoras 23. 2. 1939.

Kairys, Adelė 31. 11. 1897 (uošvė).

Jankevičius, Konstantinas 23. 2. 1898, ūkininkas; Anastazija 27. 7. 1904; Stanislovas 20. 4. 1940; Sigitas 20. 5. 1943.

Mačionis, Romualdas 9. 8. 1912, ūkininkas; Liudvika 10. 8. 1908; Algimantas 22. 7. 1935; Laimutė - Beata 11. 8. 1938; Vytautas 30. 4. 1947.

Vaitkūnas, Jonas 23. 5. 1899, ūkininkas; Ona 15. 7. 1895; Juozapas 26. 6. 1932; Teresė 26. 9. 1936.

Aneliauskas, Juozapas 20. 3. 1905, ūkininkas; Teresė 19. 8. 1905; Marija 7. 4. 1940; Ona 8. 3. 1943; Antanas 23. 9. 1941.

Rudaitis, Kasparas 7.8. 1909, darbininkas; Albina 10. 10. 1921; Vitalija 4. 9. 1940; Ona 10. 5. 1945; Bronislavas 9. 4. 1947.

Skabeikis, Juozapas 7. 10. 1897, ūkininkas; Jadvyga 13. 6. 1906; Juozapas 29. 4. 1929; Gediminas 13. 8. 1939; Algimantas 27. 2. 1931.

Šilimaitis, Pranciškus 19. 11. 1924, ūkininkas; Liudvika 5. 8. 1923; Juozapas 7. 5. 1947.

Vištartas, Jonas 19. 8. 1906, ūkininkas; Stanislova 3. 12. 1910; Angelė 2. 8. 1938.

Kulikauskas, Emilija 3. 5. 1868 (uošvė).

Stankevičius, Pranas 18. 2. 1910, ūkininkas; Angelė 6. 6. 1910, ūkininkas; Konstantina 11. 2. 1935; Eleonora 9. 11. 1938.

Naujokas, Justinas 22. 1. 1910, ūkininkas; Pranciška 22. 1. 1905; Algimantas 1938; Gediminas 6. 12. 1939; Vytautas 23. 6. 1945.

Kažemekaitytė, Juzefa 23. 2. 1902, šeimininkė.

Bakšys, Pranciškus 8. 5. 1909, batsiuvys; Ona 18. 9. 1909; Danutė 20. 2. 1933; Ramutis 4. 1. 1939; Birutė 18. 11. 1948.

Janavičius, Arturas 4. 8. 1894, daržininkas; Julija 28. 2. 1902; Julija - Reda 13. 12. 1940.

Levinas, Jonas 15. 2. 1897, audėjas; Antanas 15. 3. 1932.

Rasčius, Jonas 20. 6. 1898, darbininkas; Benedikta 3. 5. 1904; Vytautas 7. 11. 1932; Kristina 15. 12. 1936.

Lazdauskas, Juozapas 16. 7. 1904, ūkininkas; Agota 7. 11. 1918; Benediktas 2. 1. 1940; Elena 22. 5. 1945; Ladislovas 19. 11. 1946.

Pacas, Romanas 9. 8. 1896, malūninkas; Ona 15. 5. 1899.

Gaukit visa... TAI 50 BŪDAIS NAUJAS FORDAS '50

Jis yra naujas pradedant hood gražiausiais ornamentais iki shock-mounted užpakaliniais bomperiais. Naujas 1950 metų Fordas prikimštas visokiais naujais įrengimais. Labai malonus vairuoti, puiku jame važiuoti ... Guminės paduškaitės ... labai tykus, saugios durys, sound-contitioned "Lifeguard" Body.

taip viskas... YRA PUIKUS KARAS IŠ NEBRANGIŲJŲ RŪŠIES

Tiktai Fordas nebrangiųjų rūšies eilėse gali jums pasiūlyti V-8 inžiną — tokio pat typo inžinus tegalite rasti Amerikos brangiųjų tarpe. Jis yra 100 h. p. inžinas ir labai smarkiai važiuoja. Labai tykiai eina. "šešių", taipgi yra 95 h. p. jėgos. Vienas pasivažinėjimas įtikins jus, kad 1950 m. Fordas yra geriausias!

įrengimai yra tokie, kokių tik jūs norite rasite

1950 FORD

Pamatyk... išgirsk... ir pajausk skirtumą pas savo FORDO DYLERĮ

PAMATYK FORDĄ TV KAY KYSER, Ketvirt., NBC-TV, 9 p.m.

Kazys Pakštas

Lietuvių Tautos Potencialo Išlaikymas

(Prof. K. Pakšto paskaita Amerikos Lietuvių Kongrese lapkričio 4—6, 1949, New Yorke)

1. LIETUVIŲ TAUTOS POTENCIALO AUGIMAS IR NAIKINIMAS PER PASTARĄJĮ ŠIMTĄ METŲ.

Bet kurios tautos potencialas galima svarstyti bent dviem atžvilgiais: kiekybiniu ir kokybiniu. Pirmuoju atžvilgiu mes norime sužinoti **kiek mūs yra,** gi antruoju — **kiek mūsų galios pasireiškia savitos tautinės ir universalinės kultūros kūryboje.**

Daugelis rašto žmonių sutinka, kad 19-tojo amžiaus vidury mūsų tauta pergyveno didžiausias savo kultūros sutemas. Tačiau ir šitų sutemų metu lietuviškai kalbančiųjų skaičius siekė **bent 2 milijonu: 1,750,000 Didžiojoje Lietuvoje** ir apie **250,000 Mažoje Lietuvoje.** Amerikoj ir kitur užjūriuose tuomet (apie 1850 m.) lietuviškų bendruomenių dar nebuvo. Per 90 metų lietuviškai kalbančioji giminė paugėjo iki 3,600,000 ir gana plačiai išsibarstė po platų pasaulį. 1941 m. birželio vidury lietuvių kiekybinis potencialas Lietuvoje ir jos pasieniuose buvo šitaip pasiskirstęs:

Senoje Respublikoje	2,230,000
Atgautoje Vilnijoj	320,000
Rytprūsiuose	200,000
Gudijoj	30,000
Latvijoj	30,000
Viso labo Europoje	2,810,000

Tuom pat metu užjūriuose buvo: Š. Amerikoje arti 650,000, Pietų Amerikoje apie 75,000, D. Britanijoje ir Vakarų Europoje arti 25,000, Sovietų Rusijos gilumoje apie 40,000; gi viso tolimuose kraštuose — 790,000.

Tautinės kultūros kūryboje plačiai ir pilnu tempu dalyvavo tik Nepriklausomos Respublikos lietuviai. Greito nutautėjimo labiausia paliesti buvo Sovietų Imperijos lietuviai: nuo 1926 m. iki 1939 m., t.y. per 13 metų jų skaičius sumažėjo iš 75,000 į 40,000. Lėtesniu tempu ištautėdavo Rytprūsių ir abiejų Amerikų lietuviai.

1941 m. birželio mėn. Sovietai pradėjo sistematinį lietuvių tautos naikinimą. Ypatingai uoliai naikinama mūsų tauta 1944 - 1949 m.

Sovietinės Lietuvos dabartinėse ribose 1941 m. birželio mėnesio vidury buvo 2,550,000 lietuvių. Jei ne komunacių priespauda ir genocidas, tai 1949 m. pabaigoje, priskaičius normalinį prieauglį, vien Lietuvoj būt buvę 2,800,000 lietuvių. Bet kiek gi dabar jų ten yra?

Sovietų knygos, išleistos po karo Maskvoje, labai vengia tikslių skaičių tautybių, kuriomis po karo buvo užkolonizuotas pratuštėjęs Klaipėdos kraštas, Vilnius ir jo apylinkės, Lietuvos ribose dabar esama 65,197 kv. km. ploto. Sovietų geografas S. V. Čefranov (Fizičeskaja Geografija SSSR, Moskva, 1947 m.), Švietimo Ministerijos patvirtintame rankvedy, 1946 m. gale Lietuvos gyventojų tankumą nurodo esant 48 gyv. kvadratiniame kilometre. Iš to išeitų, kad tuo metu rusai skelbė Lietuvoje esant 3,129,000 gyv. Tuo pačiu pokariniu metu Rusijos informacinės versmės užsienio leidiniams vis dar patiekia Lietuvoje 85% lietuvių. Jei priskaitysime visą prieauglį iki 1949 m. pabaigos, tai pagal Sovietų davinius ten dabar turėtume rasti 2,750,000 lietuvių. Tais falšyvai optimistiškais skaičiais ir procentais Sovietai nori įtikinti savus ir svetimus, kad devynių metų svetima okupacija buvo švelniausia visoje Lietuvos istorijoje ir kad lietuvių tauta vargiai ar turėjo 50,000 gyv. nuostolių. Išeitų, kad Lietuvos niekas ir neokupavo, ir karo ten nebuvo; niekas nevežė lietuvių į Vokietijos darbo stovyklas ir mirties lagerius, niekas negabeno lietuvių į Sibiro vergų stovyklas.

Didžiausiai mūsų nelaimei. aukščiau minėtojo normalaus lietuvių skaičiaus Lietuvoje jau nebėra. 1949 m. gale lietuvių skaičius Lietuvoje galėtų dar siekti 2,150,000. Taigi prie sovietinės skaitlinės stinga bent 600,000 lietuvių. Tai kurgi jie dingo? Žinome, kad apie 75,000 pavyko išsigelbėti Vakaruose. Žinome, kad apie 10,000 lietuvių patriotų sudegino naciai mirties lageriuose. Labai tikėtina, kad dar bent keliolika tūkstančių lietuvių žuvo vykdydami pasipriešinimą nacių režimui ir jų okupacijai Lietuvoje. Bet kur gi dingo pusė milijono? Jų baisią kelionę į tolimą šiaurę bei rytus liūdija tūkstančiai pasprukusių ir daug mačiusių tremtinių ir daugybė dokumentų. Šių žodžių autorius pasidarė sąrašą savo draugų, giminių ir pažįstamų, ištremtų į Rusijos vergų stovyklas vien 1941 m.: ir tame sąraše yra net 120 gerų žmonių ir puikių lietuvių, kurių vargiai kuris būt patekęs į kalėjimą bet kurioje laisvoje šaly. Būtume labai dideli optimistai, jei manytume, kad iš 500,000 vergų grįžtų atgal Lietuvon bent dešimts procentų. Labai maža jų išliks gyvų, labai retas pakels pustuzinį metų visų amžių žiauriausios vergijos.

Mažosios Lietuvos 200,000 lietuvių mirties keliai mažiausia mums žinomi: negalėtume net apytiksliai pasakyti, kiek jų pateko į Sibirą ir kiek atsidūrė Vokietijoj. Jų masinis tautinis susipratimas silpnesnis, nes jų daugumai nei neteko laisvoje Lietuvoje gyventi. Rusijos vergų stovyklose jie išmirs, gi Vokietijoj daugumas baigs ištautėti. Sakoma, kad tik apie 12,000 jų priklauso prie lietuviško sąjūdžio Vokietijoje. Atrodo, kad greit neteksime (iš dalies — jau netekome) beveik 200,000 mažalietuvių.

Prieš pat karą Lietuvos kultūrinės kūrybos potencialą aš lyginau penkiolikos milijonų vidutiniškai pažangiai tautai. Bet ten tuomet buvo vos pustrečio milijono lietuvių. Universiteto profesūros išleistų knygų kasmetinės parodos, dažnos meno parodos, šauni opera ir dramos teatras, daug rimtų žurnalų ir apie 1,400 kasmet išleidžiamų naujų knygų versdavo manyti, kad gyvenu sostinėje penkiolikos milijonų tautos. Išvada aiški: ir netobula laisvė per 20 metų mes mokėjome puikiai naudotis. Iš mažos, atsilikusios tautelės mes sukūrėme didelio kultūrinio potencialo visai moderniška naciją. Ir jau rodėsi, kad jau greit iš mažos mielos tėvynės mes nupinsime gražiąją dainą ir svajonę ir padarysime iš jos pasigerėjimą amžiams.

(Bus daugiau)

PASAKŲ KNYGA — "Kur Bakužė Samanota"

Parašė A. Vaičiulaitis

Šioje apysakų knygoje "KUR BAKUŽĖ SAMANOTA" telpa be galo įdomių 12 istorijų ir 12 pasakų, kaip tai: "PABĖGĖLIAI", "LOKYS IR VOVERĖ", "OŽIO BALSAS", "ADOMAS IR IEVA", "UODAS", "POPIEŽIAUS PAUKŠTYTĖ", "SENAS KARVELIS ALEKSANDRAS", "ŽIOGŲ DAINA" ir t.t.

Knyga 288 puslapių .Kaina $2.00. Užsakant šią knygą nereikia mums laišką rašyti. tik įdėkite iškirptą kuponą su $2.00 į konvertą ir prisiųskite "Darbinnkui". Gavę kuponą, tuojau nusiųsme jums knygą. Rašykite:

"DARBININKAS"

366 W. Broadway So. Boston 27, Mass.

"DARBININKO" ADMINISTRACIJAI: —

Šiuomi siunčiu jums $2.00 ir prašau atsiųsti pasakų knygą — "KUR BAKUŽĖ SAMANOTA".

Vardas .....

Adresas .....

Misijonieriaus Laiškai

MODERNU IR VISPUSIŠKAI SVEIKA

(Tęsinys)

SUŽVILGĘ TIGRO AKYS

Vienas anglas Indijoje turėjo savo paties išsiaugintą jauną tigrą. Tigras buvo visiškai jaukus. Sekiojo jis savo šeimininką, kaip kokia didžiulė raina katė. — Kartą anglas vakarieniavo. Bežaisdamas su peiliu ėmė kažkaip netyčiomis ir įsipiovė į ranką. Kraujas pradėjo bėgti. Tigras, užuodęs šviežią kraują, tuoj pasišiaušė. Jo akyse sužvilgo keistos liepsnelės. Anglas, senas medžiotojas, žinojo, ką tai reiškia. Jis griebė čia pat ant staliuko gulintį ginklą ir keliais šūviais nudėjo tigrą. Kitaip jis būtų tuojau sudraskęs savo poną.

Nors Bažnyčia labai aukštai vertina kūną ir jo kultūrą, tačiau, remdamosi Dievo žodžiu ir ilgų amžių patyrimais, niekad nepamiršta, kad žmogaus kūne snuduriuoja galingi instinktai, pojūtiškumas, nesaikingumas, palinkimas į nuodėmę; kitaip sakant, kad žmogaus kūne glūdi "laukiniai žvėrys", su kuriais, nors prijaukintais, reikia būti visad atsargiam. Susidarius reikiamoms aplinkybėms, pasitaikius progai, jie gaivalingai prasiveržia ir sudaro didelį, neretai nebenugalimą, pavojų sielos sveikatai ar net gyvybei. Tik todėl Bažnyčia yra "nepalenkiamas priešas" nesaikingai, žmogų žeminančio ūžimo, visus žmogaus polinkius atpalaiduojančio nesivaržančio puošimosi ir sporto. Mes katalikai kūno kultūrą ir priežiūrą labai vertiname, bet jos nepervertiname. Mums visuose kūno kultūros veiksmuose bei užsimojimuose siela turi likti valdovė, o kūnas pavaldiniu! Šv. Pranciškus savo kūną vadindavo "broliu asilu". Asilas Italijoje, ypač kalnuose, yra nepamainomas gyvulys. Asilas yra labai geras tarnas, bet menkas ponas. Argi Jūs norėtumėte būti paiko asilo savo kūno vergu?!

Iš Visuotinojo Amerikos Lietuvių Kongreso — New Yorko Valstybės Gubernatorius — mūsų Kongreso Garbės Atstovas. Iš kairės į dešinę: gubernatorius Thomas E. Dewey, Lydija Dirkienė (sega atstovo ženklą) ir Kongreso skirtos delegacijos pirmininkas adv. Kostas R. Jurgėla.

CIGARETĖS, MADOS IR ŠOKIAI

Po nelengvo darbo, po atliktos tarnybos prirūkytame biure, po įtemptų pastangų ar vienodai pilkų verslo dienų žmogus trokšta atsigaivinti, prasiblaivinti, pasilinksminti. Jis nori grožėtis, gėrėtis, ragauti gyvenimo džiaugsmo. Išganytojas irgi nueidavo į vestuves, jam suruoštas vakarienes ir vaišes. Visa tai yra gera, ir katalikybė nori tam tik duoti deramą tikslą ir turinį: "Ar valgote ar geriate — viską darykite Dievo garbei!"

Bet modernusis žmogus greit čia pertempia. Jis vien tik ir ieško progų visokiems subuvimams, statosi puikiausius restoranus, barus, svetaines. Ten jau renkamasi kasdien smaguriauti ir svaigintis. Valgoma ir geriama daug, o rūkoma be perstojo. Svaigalų ir narkotikų vartojimas jam pasidaro būtinas. Kitaip jis jaučiasi surūgęs, nepatenkintas, išsisėmęs. Kiek išgeriama įvairiuose mūsų pobūviuose, piknikuose, mūsų stovyklose! Jau nekalbant apie sveikatos ir tautos gyvybės naikinimą, kaip tai žalinga mums ir kokia gėda prieš svetimtaučius. — Štai viename minėjime išsitraukęs pareigūnas pradeda sakyti kalbą... Kiti rausta iš gėdos dėl jo beprasmiškų vapaliojimų. Vargais negalais už švarko pagaliau nutempiamas į kėdę... Tokių pavyzdžių šimtais galima priskaityti.

(bus daugiau)

Naujі Tremtinių Transportai

1949 m. lapkričio 30 d. laivu "General Sturgis" į Bostoną atvyksta šie lietuviai tremtiniai:

Adamavičius, Eduardas į Raynham, Mass.

Aufutis, Marija, Mykolas į Rockford, Ill.

Balys, Karolis, Stefanija, Kęstutis į Detroit, Mich.

Barkauskienė, Uršulė, Danutė į Shenandoah, Pa.

Baranauskas, Kazimieras, Elizabeth, Reiner į New York, N. Y.

Blynas, Vitoldas, Elmira į Troy, N. Y.

Borvingytė, Irena į Findlay, Ohio.

Buinauskas, Petras, Aldona į Kearny, N. J.

Bytautienė, Luba į Woecoboc, N. Y.

Ciuzas, Stasys, Juze, Rimantas į Chicago, Ill.

Demereckis, Jonas, Isabella, Vytautas, Leonas į Chicago, Ill.

Eimantas, Konstantinas į Chicago, Ill.

Indreika, Alfonsas, Kazimiera, Valerijonas, Dalia į Oakville, Conn.

Ivanauskas, Juozas į Gary, Ind.

Jakštys, Juozas į Custer, Michigan.

Jankus, Jonas į New Britain, Conn.

Janusauskienė, Marija į So. Boston, Mass.

Jasdauskas, Franz į Chicago, Ill.

Korsakas, Marija, Romualdas į Lakeville, Conn.

Kronas, Robertas, Konstancija, Romualdas, Elena į Chicago, Ill.

Krusnauskas, Motiejus, Stefa į So. Boston, Mass.

Kubaitis, Vladas į Willow Spring, Ill.

Lenkauskas, Edmundas į Paw Paw, Mich.

Makarauskas, Povilas, Valerija, Elena į Philadelphia, Pa.

Makarevičienė, Konstancija į Chicago, Ill.

Maracinskas, Povilas į Frankfort, Ill.

Makutenas, Stasys, Kunigunda į Indianapolis, Ind.

Malukas, Ildefonsas į Kennebunk Port, Maine.

Margis, Jurgis, Katarina, Lili, Heinas, Jurgis į Worcester, Mass.

Marma, Pijus,. Marijona, Genovaitė į Chicago, Ill.

Micuta, Albinas, Ona, Danutė, Ramutė, Rasa į Lancaster, Ohio.

Petkelis, Antanas, Petronelė, Dziugas, Laime į Brockton, Mass.

Pustelnikas, Antanas, Genovaitė, Antanas į Orland Park, Illinois.

Pimpe, Alfonsas, Ksavera į Waterbury, Conn.

Pleckaitis,, Veronika, Ona į Detroit, Mich.

Pranckevičius, Kostas į Chicago, Ill.

Rauchas, Emilija į Hartford, Conn.

Sabickienė, Magdalena į Minersville, Pa.

Paukštys, Kazimieras, Jadvyga, Kęstutis, Gražina į Chicago, Ill.

Sakalauskas, Jonas į Chicago, Ill.

Sirmulis, Adomas, Veronika, Monika, Raimunda į Chicago, Illinois.

Skripkauskaitė, Bronė į Jamaica Estates, L. I., N. Y.

Slepokovaitė,, Dunia į W. Hampstead, N. Y.

Sveinickas, Henrikas, Dagmara į Wacubuc, N. Y.

Tautkus, Klemensas, Aleksandra, Alfredas, Ruta į Chicago, Ill.

Tamulynas, Anupras į Brooklyn, N. Y.

Ugianskis, Cesaris, Romanas į Whitehal, Mich.

Vaičaitienė, Stefanija į South Barre, Mass.

Vaitkevičius, Edmundas, Stase, Vytautas, Ginta į Waterbury, Conn.

Valavičius, Gražina, Arūnas į Colchester, Conn.

Vekteris, Vincas į Bridgeport, Conn.

Zlioba, Jaronimas į Chicago, Illinois.

Atvykusius pasitiks organizacijų atstovai.

Šių metų lapkričio 28 d. laivu "General Ballou" į New Yorko uostą atvyko šie lietuviai tremtiniai:

Bagdanavičius, Alfonsas į New York, N. Y.

Bendoravičius, Vytautas, Barnora į Bakersfield, Calif.

Benkunskas, Henrikas, Juozefa, Giedrutė į Chicago, Ill.

Buda, Mykolas į Chicago, Ill.

Cepulis, Algimantas į Worcester, Mass.

Barauskaitė, Danutė į Barre Plains, Mass.

Bulkaitis, Ona į Phila., Pa.

Cepaitis, Juozas, Agota, Ona į Cicero, Ill.

Drazdauskas, Stase, Antanas, Irena, Eduardas į Cleveland, Ohio.

Dubauskas, Bronius, Elena į Chicago, Ill.

Eidukevičius, Magdalena į Avon Lake, Ohio.

Francienė, Pranciška į Chicago, Ill.

Gaidžiūnas, Boleslovas, Nastasija, Rūta M., Kęstutis į Avon Lake, Ohio.

Jakimavičius, Vladas į Brockton, Mass.

Gelumbauskas, Jonas, Teodora, Bronius, Vladas į Chicago, Illinois.

Janušauskas, Leonas į Bradley, Ill.

Janušaitis, Pranas, Elena, Laimutė, Joana į Waterbury, Conn.

Jasinskas, Kazys į Chicago, Illinois.

Juodaitis, Pranas, Teofile, Pranas, Just. į Worcester, Mass.

Kentra, Bronius į Chicago, Illinois.

Kiudulienė, Darata į Hartford, Mich.

Kuklerienė, Uršulė į Great Neck, N. Y.

Meškauskas, Jonas į Cleveland, Ohio.

Mockevičius, Stasys į Chicago, Ill.

Nakutavičius, Juozas, Gertruda, Vytautas į New Britain, Conn.

Norušis, Vladas, Izabelė, Marija į Wheelwright, Mass.

Paulauskas, Kazys į Philadelphia, Pa.

Paulikas, Pranas, Barbara, Birutė, Kęstutis į Chicago, Ill.

Peskaitis, Povilas, Stefanija, Stasys, Vanda į Chicago, Ill.

Petrauskas, Jonas, Aleksandra į Hartford, Mich.

Petrusevičius, Romualdas į Cleveland, Ohio.

Ramanauskas, Margarita, Gintautas, Vytautas į Hudson, N. Y.

Reingoldas, Edvardas, Anna, Elena į Auburn, Mass.

Sapetka, Kazimieras į Waterbury, Conn.

Schultz, Ida, Annemarie, Renate į Sheboygan, Wisc.

Skladaitis, Kostas, Magdalena į Waterbury, Conn.

Skladaitis, Jonas, Elena, Eduardas į Philadelphia, Pa.

Stanaitis, Vladas, Irena, Regina į Paterson, N. J.

Strolis, Vytautas į So. Boston, Mass.

Sukadelskas, Elena į Chicago, Ill.

Sutkus, Vytautas į Cleveland, Ohio.

Sutkus, Pranas į Chicago, Ill.

Tautkas, Justyna į Nashville, Tenn.

Vaitekūnas, Talesforas, Elizabeth į Cleveland, Ohio.

Vaitkus, Andrius, Marija, Gražina, Zivilė į East St. Louis, Ill.

Valiulis, Vytautas, Genovaitė, Jurgis į Oakville, Conn.

Valadka, Bronius į Chicago, Ill.

Vasauskas, Aleksandras, Ruta į Chicago, Ill.

Vodopalas, Romanas, Genovaitė, Dalia į Cleveland, Ohio.

Virsilienė, Jadvyga į Gary, Ind.

Atvykusius pasitiko organizacijų atstovai.

BALF Imigracijos Komitetas.

Vienerių metų liūtė centraliniame New York parko žvėryne, suteikus jai vaistų— aureomycin, jaučiasi geriau.

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLONIJOSE

Pamaldos Lietuviams Brooklyne

Atvykusieji iš tremties lietuviai Brooklyne kaip ir kitur susiduria su sunkiomis gyvenimo sąlygomis naujame krašte. Nelengva darbą surasti, butą, anglų kalbos nemokėjimas ir gyvenimo sąlygų nepažinimas ir kitos panašios aplinkybės sudaro daug sunkumų nemalonumo ir sielvarto.

Naujakūriai dėdės Samo žemėje sau paguodos, suraminimo ir tvirtybės susiranda šventadieniais gražioje ir erdvioje lietuvių Apreiškimo bažnyčioje. Šios parapijos klebonas kun. Norbertas Pakalnis naujai atvykusiems lietuviams įvedė specialias pamaldas 11 val. Lietuviai, buvę tremtiniai, gausiai renkasi į šias pamaldas, ne tik iš Brooklyno, bet iš New Yorko ir net Yonkerso. Iš visų šių apylinkių tiek daug suplaukia, kad net daugeliui prisieina stovėti, nes pritrūksta sėdimų vietų.

Lapkričio 20 d., klebono kviečiamas laikiau, jiems pamaldas, ir labai paliko malonų įspūdį, kad visa bažnyčia, vyrai, moterys ir vaikučiai iš širdies giedojo "Pulkim ant kelių", ir pabaigoje "Marija, Marija". Jų nuoširdi giesmė tarsi belste beldė, maldaudama Aukščiausiąjį užtarimo ir pagelbos jų gyvenimo reikaluose. Man atrodo, kad jie čia jaučiasi, kaip savo senoje tėvynėje Lietuvoje, nes šių mišių metu išmintingo klebono sutvarkyta taip kaip Lietuvoje: tai todėl, tur būt, juos visus taip į šias pamaldas traukia.

Džiugu ir malonu, kad yra klebonų, kurie supranta naujakūrių padėtį ir suteikia taip gražią dvasinę pagelbą. Patyriau, kad parapijos ir mokyklos salėje kun. Pakalnis yra pavedęs kambarius naujakūriams lietuviams jų organizaciniams reikalams be jokio atlyginimo. Jie čia jau turi susiorganizavę skautus, ateitininkus, sporto, kultūros bei anglų ir lietuvių kalbos kursus ir daro bendrus susirinkimus.

Visa tai suteikia plačių galimybių lietuvių veiklai išvystyti ir yra labai sveikintina ir kilnu.

Kun. J. B. Koncius,
BALF Pirmininkas.

Maloni Staigmena Lietuvių Visuomenei

Praėjusiais metais Chicagoje įsikūrę lietuviai Tėvai Jėzuitai rengia religines kultūrines radijo valandėles. Valandėlės transliuojamos kiekvieną ketvirtadienį 15 minučių prieš 10 val. vakaro, iš WHFC radijo stoties, "Margučio" programoje. Š. m. spalių 27 d. įžanginėje valandėlėje kalbėjo Tėvų Jėzuitų Vyresnysis T. J. Kidykas, S. J. ir valandėlės direktorius T. J. Borevičius, S.J. Valandėlės steigėjus ir klausytojus pasveikino raštu Lietuvos Konsulas Dr. P. Daužvardis. Lietuvių kunigų vardu žodį tarė Prel. B. Urba, visuomenės vardu Žurnalistas Stasys Pieža. Muzikinę dalį išpildė Šv. Kazimiero seserų Akademijos mergaičių choras, vadovaujamas Ses. Bernardos. Prel. B. Urba pasakė drįstąs pranašauti, kad šių valandėlių klausytojai gaus savo sieloms vertingų kultūrinių "vitaminų"... Atrodo, kad D. G. prelato pranašystė tikrai išsipildys, nes jau iš lig šiol buvusių valandėlių galima pastebėti, kad organizatoriai dideliu kruopštumu bei sumanumu parenka ir perduoda tikrai ne bet kokių kultūrinių "vitaminų"! Tikimės, kad lietuviai Tėvai Jėzuitai šį gražiai pradėtą labai naudingą darbą tęsės, o lietuviškoji visuomenė tinkamai vertins ir rems. Sveikintina ir "Margučio" radijo valandos Vadovybė už sutikimą perleisti laiko valandėlės religinei programai.

P. Alvydas.

Remkite tuos profesionalus ir biznierius, kurie savo skelbimais remi "Darbininką".

Juozas Kasinskas
Inc.
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
602 Washington Blvd.
BALTIMORE 30, Md.
Tel. Lexington 8595
Limosinai dėl visokių reikalų
Patarnavimas Diena ir Naktį

Kiekvienas Lietuvis Skaito
Vienintėlį Pasaulio Lietuvių Kultūros Žurnalą
AIDAI
Nuo Spalių 4, 1949 Metų Mėnesinį
Kultūros Žurnalą
AIDAI
perėmė leisti
LIETUVOS PRANCIŠKONAI AMERIKOJE

AIDAI yra vienintelis mėnesinis mokslo, literatūros bei meno ir visuomeninio gyvenimo žurnalas
AIDAI žadins tautinės kultūros kūrybą ir skelbs jos laimėjimus
AIDAI burs aplink save visas mūsų tautos intelektualines, menines ir religines pajėgas
AIDAI iki Naujų Metų bus leidžiami Vokietijoje, nuo Sausio 1, 1950 — Jungtinėse Amerikos Valstybėse
AIDUS redaguos redakcinis kolektyvas, sudarytas iš žymių lietuvių mokslininkų, rašytojų ir kitų kultūrininkų. Vyriausias redaktorius — rašytojas Antanas Vaičiulaitis.
AIDŲ prenumerata metams: Jungtinėse Amerikos Valstybėse, Pietų Amerikoje, Meksikoje ir Ispanijoje— $5.00; Kanadoje — $5.50; kituose kraštuose — $6.00
Atskiras numeris JAV — 50c., kituose kraštuose — 55c.
AIDŲ redakcija: Ant. Vaičiulaitis, 2087 N. Main Ave, Scranton 8, Pa.
AIDŲ administracija: AIDAI, Kennebunk Port, Maine. Tel. 5

SHENANDOAH, PA.

Darbai. Artinantis žiemai ir šalčiams, anglių kasyklos dirba po penkias dienas savaitėje. Pereitą vasarą dirbo tik po tris dienas savaitėje. Pas mus, be labai maža. Dėliai stokos darbų labai maža. Dėlei stokos darbų jaunimas vyksta į didmiesčius. Shenandorio ateitis dėliai stokos darbų yra miglota. Gyventojų skaičius nuolat mažėja.

Lietuviai miest. viršininkai. Miestas per daugelį metų buvo valdomas demokratų partijos. Praėjusiuose rinkimuose demokratai visais frontais pralaimėjo. Tiesa, majoro vietą laimėjo demokratas J. Migalinka — lietuvis. Bet didžiumą miesto valdybos narių ir mokyklos viršininkų sudaro respublikonai. Miesto policijos viršininku irgi yra lieutvis.

Katalikai Veteranai. Shenandorio lietuviai katalikai suorganizavo Katalikų Veteranų postą 'St. George Catholic War Veterans Post 1107'. Postas įsigijo nuosavą namą, kuris kainavo virš $22,000.00. Veteranai turi gan didelį knygyną. Užpereitą savaitė postas iškilmingai apvaikščiojo namo pašventinimą ir atidarymą. Dalyvavo aukšti veteranų organizacijos viršininkai — J. Kelly ir kiti. J. Kelly yra Pennsylvanijos valstybės komandierius. Kalbas ta proga pasakė Teisėjas James Curran, Pa., komandierius J. Kelly, kun. J. Neverauskas ir kiti. Kun. J. Neverauskas yra posto dvasios vadas.

Gimtadienio Vakaras. Šv. Kazimiero Akademijos Rėmėjų skyrius pereitą sekmadienio vakarą turėjo metinį "Gimtadienio Vakarą". Svetainė buvo pilnutėlė, kiek tik galėjo tilpti, vien tik moterų. Mat, vyrams bilietų nepardavinėjo, kadangi svetainė permaža, o bilietų ypač iš moterų buvo pareikalavimas labai didelis.

Šiais metais "Gimtadienio Vakarienėje" dalyvavo virš 350 moterų. Stalai buvo labai skoningai įvairiomis dekoracijomis papuošti. Paprastai būva per visą svetainę 12 ilgų stalų, kurie savo papuošimais atvaizduoja tame mėnesyje įvykius, paimtus iš gyvenimo bei istorijos. Programai prasidėjus, mokyklos vaikučiai iš estrados aiškina stalo papuošimų reikšmę.

Šių metų stalų, papuošimai ir jų aiškinimai buvo labai įdomūs ir gražūs. Be tų 12 stalų, šiais metais buvo du svečių stalai. Vienas garbės svečiams, o kitas atvaizdavo žiemos sezono Lietuvos mišką su jo žvėreliais, pavadinta "Medžiotojų Rojus".

J. K. T.

Brangiausia Šaknis

Ginseng Šaknys turi reputaciją kaipo švelnus sudrutinąs vaistas nuo nusilpnėjusių nervų, nuo silpno skilvio ir taipogi geras nuo dusulio. Yra sakoma, geras ir dėl akmenėlių varymo. Kiniečiai ir Korejiečiai turtuoliai ir vargdieniai šitas šaknis vartoja per šimtmečius kaipo kokį stebuklingą vaistą arba apsauga nuo visokių ligų ir jaunystės palaikymo. Ginseng šaknų nereikia nei kept, nei virti jos lengva sukramtyti ir nuryti kaip saldainį; jos nėra priklios nei karčios. Kaina: svaras $20.00, pusė svaro $10.00, kvoteris svaro $5.00, šitos šaknys niekad nebuvo pigios dėlto, kad jas sunku užauginti. Užsakymus prisiunčiam į namus.

ALEXANDER'S CO.
414 W. Broadway
So. Boston 27, Mass.

Puikiausia Kalėdų Dovana – Maldaknygė
ATLAIDŲ ŠALTINIS

Tėvas Kazimieras Kapucinas

Ką tik iš spaudos išėjo a. a. Tėvo Kazimiero Kapucino **didelėmis raidėmis** maldaknygė — ATLAIDŲ ŠALTINIS. Tai puiki Kalėdų dovana bile kam įteikti. Ji tinkama kaip vyrams, taip ir moterims. Ji yra odos apdarais, auksiniais kraštais, turi 574 puslapius. Gražiais paveikslais iliustruota. Kaina su prisiuntimu $3.75. Užsakymus siųskite:

DARBININKAS
366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

DARBININKO Administracijai:
Siuomi siunčiu $3.75 ir prašau prisiųsti "ATLAIDŲ ŠALTINIS" sekančiu adresu:
Vardas .....
Adresas .....
.....

LOWELL, MASS.

D. L. K. Vytauto Klubo Veikla

Lapkričio 13 d. įvyko DLK Vytauto klubo susirinkimas, kuriame buvo išrinkta nauja valdyba 1950 m. Pirmininku buvo išrinktas Jonas Rusas, vicepirm. — Stasys Kundrotas, iždininkas Stasys Saulinas, finansų raštininkas — Charles Manti, protokolų raštininkas— Vytautas Ramanauskas; board direktoriais: Petras Saulėnas, Juozas Kasperavičius, Mykolas Jankevičius, B. Baumilas ir Jonas Verseckas. Linkime valdybai gero pasisekimo 1950 m.

Vyt. Ramanauskas.

DAYTON, OHIO

Gražiai pavykęs vakaras

Lapkričio mėn. 20 d. vietos parapijos choras buvo surengęs dainų ir lietuviškų šokių vakarą. Šis vakaras susilaukė nepaprasto susidomėjimo iš vietos lietuvių tarpo: parapijos salė buvo perpildyta žiūrovų. Vietinių pasisakymu jau seniai tiek klausytojų bebuvo sutraukę panašūs vakarai.

Programos pradžioje kun. V. Katarskis taria trumpą žodį apie Lietuvos kariuomenės įkūrimą ir savanorių kovas nepriklausomybės atgavimo metais. Žuvusieji ir dabar žūstą už Lietuvos laisvę pagerbiami atsistojimu ir tylos minute.

Išpildant meninę programą, B. Pakšto kapela atlieka E. Waldteuffel "Čiuožėjos" valsą ir pagiedojo keletą liaudies dainų. Mišrus choras, ved. Pr. Ambrazaičio, pagiedojo keleta patriotinių liaudies dainų. B. Pakštas ir Vaitkevičius išpildo porą liaudies dainų su rageliais. Pr. Vaičaičio eilėraštį "Yra Šalis", padeklamuoja I. Paškaitė ir Maironio "Poeto Noras" — A. Mironas. Solo pagiedojo neseniai atvykusios iš tremties I. Paškaitė ir E. Babianskaitė, mišrus duetas atliko I. Paškaitė ir A. Mironas. Taip pat padainavo liaudies dainų seserys E. ir R. A. Ambrozaitytės. Prie piano skambino J. Raštikis. Buvo ir tautiniai šokiai.

Kiek teko nugirsti, Dayton lietuviai yra šia programa labai patenkinti ir sakė, kad tokios programos nėra turėję. Viena senutė su džiaugsmo ašaromis kalbėjo: "Tokios gražios dainos, tiek daug "funių", kad galima mokėti už tai ne pusę dolerio, bet du doleriu ir daugiau". Po programos, griežiant B. Pakšto kapelai, buvo pasišokta.

Iš Vyčių Veiklos

Vietos vyčių kuopa turėjo lapkričio 21 d. susirinkimą. Buvo aptarta visa eilė klausimų ir padaryta nutarimų. Po susirinkimo įvyko pobūvis, kurio metu pasivaišinta, padainuota lietuviškų dainų, pašokta.

Lapkričio 19 d. Pr. Gudelis ir kun. V. Katarskis vyčių reikalais buvo nuvykę į Columbus, kur, nors yra ir labai maža lietuvių, tačiau veikia vyčių kuopa.

e.a.

PHILADELPHIA, PA.

Lapkričio 7 d. The Episcopal Hospital ligoninėje pasimirė viengentė Elena Špokaitė-Burnelienė, 23 m. amžiaus. Su iškilmingomis gedulingomis pamaldomis palaidota iš Šv. Jurgio bažnyčios lapkričio 10 d. Šv. Karsto (Holy Sepulchre) kapuose. Buvo pašarvota pas laidotuvių direktorių Dominiką Earaminą, 2339 E. Allegheny ave., Phila. 34, Pa.

Paliko didžiai nuliūdusius vyrą Eugene Burnell, savo tėvus Stasį ir Kotriną Špokus, du brolius — Adolfą ir Brunoną. Amžinąjį atilsį tesuteikia jai Viešpats.

K. V.

LEWISTON, ME.

Šv. Baltramiejaus Dr-ja Minėjo Savo 50-ties Metų Sukaktį

Lapkričio 5 d. Šv. Baltramiejaus draugija minėjo savo 50-ties met. gyvavimo sukaktį. Ta proga buvo surengtas bankietas, į kurį visiems nariams įėjimas buvo veltui. Vyrai galėjo įsivesti ir savo žmonas. Buvo pakviestos ir mirusiųjų narių našlės. Dalyvių prisirinko virš dviejų šimtų.

Minėjimo vakaro iškilmes trumpa įžangine kalba atidarė draugijos pirmininkas K. Bukis. Pasveikinęs ta proga draugijos narius, programai vadovauti pakvietė rašt. A. J. Ausikaitį. Buvo sugiedota Amerikos ir Lietuvos himnai, pianu pritariant R. Kveseliui ir publikai. Buvo daug sveikinimų laiškais iš kitų kolonijų. Tarp kitų nuoširdžiai sveikino laišku Tėvas Justinas Vaškys, O. F. M., Tėvas Juvenalis Liauba, O.F.M.

Kalbėjo svečiai: Tėvas Kornelijus Gaigalas, Tėvas Bernardas Grauslys ir Dr. V. H. Biekis, linkėdami draugijai sekmės. Be to kalbėjo šie garbės nariai: A. Daunis, F. Stasiulis, S. Klemunskis, A. Rudokas ir S. Eišmontas ir neseniai atvykęs iš tremties naujas narys Povilas Grigalauskas. Gabus ir veiklus draugijos narys p. J. Sherry įteikė dovaną ir padėkojo pirmininkui K. Biukui už dideles įdėtas pastangas šiam parengimui surengti.

Toliau sekė užkandžiai ir pasilinksminimas, laike kurių šeimininkės pavaišino skaniais valgiais, už ką Šv. Baltramiejaus dr-ja joms reiškia nuoširdžią padėką.

Šia proga tenka paminėti, kad draugija per savo 50-ties met. gyvavimo laiką yra daug nuveikusi: sušelpė 292 ligonius, buvo 59 mirimai. Iš viso per tą laiką išmokėjo pomirtinės ir ligoniams pašalpų $27,107.00 Atliko ir kitų gerų darbų.

A. J. A.

PROVIDENCE, R. I.

Lapkričio 12 d. mirė Jonas Simkivičius, gyv. 32 Iroquois St. Vėlionis buvo pašarvotas Chisholm Funeral Home, 331 Smith St. Palaidotas iškilmingai trečiadienį, lapkričio 16 d. iš Šv. Kazimiero lietuvių par. bažnyčios su iškilmingomis gedulo šv. Mišiomis, kurias atnašavo kleb. kun. Jonas A. Vaitekūnas, Šv. Pranciškaus kapinėse.

Karstnešiais buvo DLK. Gedimino Lietuvių draugijos nariai — Vincas Menčiūnas, Vincas Belkus, Adomas Zedeckas ir Romas Jenušauskas. Garbės karstnešiais buvo — Jonas Adomaitis, Pranas Sczuroski, Zigmuntas Kay, Felix Carter, Jonas Krevis ir Povilas Vaitonis.

Vėlionis, Jonas Simkivičius gimęs Lietuvoje. Providence gyveno per pastaruosius 42 metus. Jis buvo iš amato siuvėjas.

Paliko dideliame nuliūdime žmoną Aleksandrą (Adomaitytę), dvi dukteris —Mrs. Frank Sczuroski, gyv. Seekonk, Mass. ir Mrs. Walter Gerzivitz, gyv. Providence, du sūnus — Joną, gyv. New Hyde Park, N. Y. ir Juozą, gyv. Providence, ir 9 anūkus.

Laidotuvėse patarnavo William J. Chisholm, laidotuvių direktorius, 331 Smith St., kuris skelbiasi 'Darbininke'.

Lai a. a. Jono Simkivičiaus vėlė ilsisi ramybėje.

Rap.

NEW HAVEN, CONN.

Sekmingai Praėjo Tremtinių Susipažinimo Parengimas

Mūsų klebono, kun. A. E. Gradecko ir vietinių veikėjų lapkričio 13 d., parapijos svetainėje buvo sukviestas bendras tremtinių susirinkimas, į kurį susirinko gražus būrys buv. tremtinių. Tai buvo staigmena vietiniams lietuviams, nes nesitikėjo kad tiek tremtinių jau mūsų kolonijoj randasi. Susirinkimą atidarė BALF pirmininkė M. Jokubaitė ir pasveikino visus naujakūrius, kviesdama įsijungti į bendrą lietuvių veikimą ir darban dėl išlaisvinimo mūsų pavergtos tėvynės. Pakvietė kalbėti kleb. kun. A. E. Gradecką, kuris prabilo reikšmingais žodžiais ir sveikino naujakūrius. Toliau šiam susirinkimui vadovavo Yale Universiteto studentas mūsų kolonijos tremtinis Juozas Kazickas, kuris pasakė jautrią ir nuoširdžią įžanginę kalbą.

Susirinkime tremtiniai iškėlė labai svarbių ir reikšmingų klausimų tremtinių švietimo, įsikūrimo ir meno reikalais. Nutarta bendrai veikti su vietiniais lietuviais.

Išrinkta komisijon: J. Pazemeckas, A. Ramanauskas, S. Paulionienė, A. Kazickienė, A. Pilvelis, Budreckas ir M. Jokubaitė.

Po to sekė vaišės, suruoštos gerojo klebono, vietinių draugijų: Moterų Gildos, parapijos choro ir Moterų Sąjungos pastangomis. Svečiai jaukioj nuotaikoj vaišinosi ir pagiedojo lietuviškų dainelių.

Šių vaišių dalyviai dar turėjo progos pasilinksminti parapijos 37 metų sukakties paminėjimo proga.

M.

LINDEN, N. J.

Lapkričio 17 d. įvyko BALF 132 skyriaus lietuvių Laisvės Parko salėje susirinkimas. Iš komisijos pranešimo, paaiškėjo, kad įvykusis mūsų parengimas spalio 30 d. gerai nusisekė, ypač meninė programos dalis. Už tai nemažai nuopelnų priklauso varg. p. Jonui Čižauskui iš Elizabeth, N. J., kuris per trumpą laiką priruošė naujakūrių chorą, pasiaukodamas BALFo labui, nesigailėjo brangaus laiko ir kelionei išlaidų. BALFo 132 skyr. susirinkimas už tai reiškia p. J. Čižauskui padėką ir tikisi, kad ir ateityje neatsisakys BALF'ui vertingos pagelbos.

BALF 132 Sk. Valdyba.

Skaitykite ir platinkite katalikišką spaudą— laikraštį "Darbininką"!

Neleiskite PEČIŲGĖLAI JUS PARBLOKŠTI

* Raumeninių pečiųgėlų palengvinimui, uždėkite Johnson'o PEČIŲ PLASTERĮ — beveik tas pats, ką dėvėtum šildančią paduškaitę prie darbo. Jis veikia trejopai: (1) Atgabena šildantį, gydantį kraują į skaudamą vietą. (2) Suvaržo raumenų trukčiojimus — sumažina skausmo smugius. (3) Paduškaitė neprileidžia šalčio.
* Gaukite Johnson'o PEČIŲ PLESTERĮ, pagamintą Johnson & Johnson — žinomi per 62 metus išdirbėjai puikių chirurgiškų produktų. Gaunamas visose vaistinėse.

Casper's Grožio Salionas
NUPIGINO
Ilgalaikį Sušukavimą
$10 vertės už $5.95
(no kink ar frizz)
* * *
Expertiškas Plaukų dažymas
naturaliomis Spalvomis
* * *
Įvairūs moderniški šukavimai, pasirenkant iš grožio kultūros žurnalų.
* * *
Pagražinimo darbus atlieka grožio expertai.

CAROLINE CASPER, Prop.
CASPER'S BEAUTY SALON
Atdara Ketv. ir Pekt. vakarais
738 East Broadway, South Boston, Mass.
Tel. SO. —8-4645

VIETINĖS ŽINIOS

ŽINUTĖS

Vestuvės. Lapkr. 26 d. Petras Peldžius, "Darbininko" darbininkas, nesenai atvykęs iš tremties susituokė su Birute Jankauskaite iš tremties, gyv. 159 W. 7th St.

Lapkr. 26 d. Cecilia A. Žilinskaitė ištekėjo už Jono Sullivan, gyv. 209 I St., So. Boston, Mass.

Algirdas S. Kanavičius vedė Julę Barker, gyv. 665 E. 8th Street.

Bendri pusryčiai. Bostono parapijų Šv. Vincento Pauliečio Draugijos, gruodžio 4 d., 8 v. r., Šv. Kryžiaus Katedroje išklausys šv. Mišių ir priims šv. Komuniją. 9:15 v. r., pusryčiaus, Statler viešbuty. Kalbės J. E. Arkivyskupas Richard J. Cushing, D. D.

Krikštai. Lapkr. 24 d. buvo pakrikštytas Richardas Adomas sūnus Vytauto ir Onos (Pasausytės) Santackų, gyv. 12 Winfield St.

D. Joana Juozo ir Onos (Jalmokaitės) Balog, gyv. 456 E. 3rd St., buvo pakrikštyta lapkr. 27 d.

Bankietas. Sekmadienį, gruodžio 4 d. 1:30 v. p.p., Municipal salėje, vyčiai rengia bankietą pagerbti Mykolą Norkūną, 80 metų amžiaus sukakties proga ir, kaipo Vyčių organizacijos įsteigėją.

Rastas žiedas. Prieš savaitę laiko prie lietuvių bažnyčios yra rastas su deimantais žiedas. Savininkas gali sužinoti apie tai, Šv. Petro parapijos klebonijoje.

Labai patenkinti. Tenka nugirsti iš daugelio žmonių, kad jie labai patenkinti turėdami progos kalbėti šv. Rožančių su Arkivyskupu Richard, J. Cushing, D.D., vakarais, 6:45 v. per radio stotį WMEX. Jo Ekscelencijos didelis iškalbingumas sujdominà kiekvieną.

Nori prieglaudos. Dar stipri senukė tremtinė norėtų, kur apsigyventi ir už tai prižiūrėti vaikučius ar ligonį. Kam yra reikalinga tokia darbininkė, malonėkite pranešti "Darbininkui".

Taip pat "Darbininkui" praneškite, kur tremtinis galėtų gauti darbą ar butą.

Drabužių galima gauti po bažnyčia.

Rungsis. Šeštadienį, gruodžio 3 d., 1:30 v. p.p., George Robert White Stadium Dorchester rungsis žvaigždės viešųjų mokyklų futbolio ratelių su išrinktaisiais futbolininkais katalikiškų mokyklų. Į šias berniukų rungtynes atsilankys ir Arkivyskupas Cushing. Tai yra metinės rungtynės.

Treč. vakare bus laikomos šv. Teresės novenos ir Pranciškonų Tretininkų Brolijos pamaldos.

Ketv., 3:30 v. p.p., ir 7:30 v. vakare, bus klausomos išpažintys.

Penkt., 6:30 v. r. laikomos šv. Mišios Maldos Apaštalavimo Draugijos intencija.

3:00 v. p.p. klausomos Marijos Vaikelių Draugijos išpažintys.

7:30 v. v., bus šv. Valanda.

Po to įvyks Maldos Apaštalavimo Draugijos susirinkimas.

Šešt.,, 7 v. r. Tėvas Antanas Mešlis, S. J., giedos šv. Mišias savo tėvelio metinių atminimų proga.

8:30 v. kun. J. Klimas laikys šv. Mišias Marijos Vaikelių Draugijos intencija. Vaikeliai priims šv. Komuniją.

Sekm., 9 v. r. Moterų Sodalicija priims šv. Komuniją.

10 v. r., Merginos Sodalietės eis prie šv. Komunijos.

11:30 v. r. šv. Mišios laikomos Mykolo Norkūno intencija. Jos yra Vyčių užprašytos.

Pamaldų Vadovėlis

Sudarė ir išleido kun. J. Koncevičius, 1929 m. Kaina— 20c.

366 W. Broadway, South Boston 27, Mass.

DAKTARAI

Tel. AV 2-4026

J. Repshis, M.D.

Lietuvis Gydytojas

495 Columbia Road

arti Uphams Corner

Dorchester, Mass.

Ofiso Valandos: 2—4 ir 6—8.

ĮVAIRŪS SKELBIMAI

A. J. NAMAKSY

Real Estate & Insurance

409 W. Broadway

SO. BOSTON, MASS.

Office Tel. SOuth Boston 8-0948

Res. 37 Oriole Street

West Roxbury, Mass.

TEL. PA—7-1233-W

Pristatome Alų ir Toniką

Mes turime 11-kos rūšių alaus ir įvairių tonikų. Mes alų ir toniką pristatome vestuvėms, į namus, krikštynoms, parėms ir piknikams. Patarnavimas skubus ir mandagus. Šaukite:

BORIS BEVERAGE CO.

J. ARLAUSKAS, Savininkas

220 E St., Tel. SO 8-3141, So. Boston, Mass.

Užsisakyite Toniko Pas Mus

Pristatom geriausį toniką Piknikams, Vestuvėms, Krikštynoms ir visokiems Parengimams.

Kainos prieinamos.

Myopia Club Beverage Co.

Grafton Ave., Islington, Mass.

Tel. Dedham 1304-W

PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

TYKIAI, TYKIAI NEMUNĖLIS TEKA....

Iš "Darbininko" koncerto - vakaro

Sekmadienį, lapkr. 20 d., apie 6 val. vakaro išėjęs iš So. Bostono Municipal Building'o salės Broadway'ujuje sutinku savo pažįstamus:

— Kus einate?

— Į mūvį".

— O kur tu droži? Kur buvai?

— Namo. Buvau... Lietuvoje ir.. Indijoj.

Mano pažįstami nustebo ir susidomėjo. Aš jiems paaiškinau, ir mes išsiskyrėm.

Tikrai aš buvau Lietuvoj ir Indijoj. Vieną valandą prie Nemuno ir vieną valandą prie Gango. Taip, prie dviejų šventų upių...

Mūsų laikraščio "Darbininkas" metinis koncertas - vakaras negalėjo garsintis operos ar Hollywood'o žvaigždėmis ir pasauliniu fakiru. Bet beveik pilna salė gražios publikos (trūko jaunimo(buvo sužavėta Nashua šv. Kazimiero parapijos choro vyrų grupės koncertu ir nustebinta lietuvišku magiku iš New Yorko.

Muziką Joną J. Tamulionį su akordionu esu anksčiau girdėjęs Cambridge per lietuviškos radijo valandėlės pobūvį. Bet kaip choro dirigentą pažinau jį tik dabar. Jis su savo dešimts vyrų dainininkų grupe gali drąsiai keliauti po visą Ameriką. Našuviečiai dainavo gražiai, kaip stiprus vyrų choras. Muzikalinis dainų išpildymas buvo aukštas, tikslus, pilnas. Tik galima pageidauti, kad kariškos ir maršo dainos būtų dainuojamos gyvesniu tempu ir dinamiškiau. Pažymėtina, kad visos vyrų choro dainos buvo lydimos piano pritarimo, ką gražiai atliko jauna pianistė L. Tamulionytė.

Choras padainavo 8 dainas: Vaikščiojau — J. Žilevičiaus, Lietuva brangi — Naujalio - Pociaus, Mes gynėjai — St. Griaužinio, Žygis į Vilnių — K. V. Banaičio, Į kovą — A. Račiūno, Tykus buvo vakarėlis — J. Strolios, Pirmyn ir Šienpiovių daina — V. X. Medonio.

Protarpiais dainavo duetai ir solo Jonas J. Tamulionis.

Gražiai nuskambėjo Ulonai ir Pavasarėlis — A. Vanagaičio. Išpildė duetu Jonas J. Tamulionis ir Jonas Karauskas, pritariant pačiam Tamulioniui akordionu.

Ypač gražiai skambėjo Kur lygūs laukai — J. Talat - Kelpšos, Kai užsėdau savo žirgą — K. Griauzdės ir Tykiai, tykiai — J. Gruodžio. Dainavo duetu St. Atkočaitis ir Al. Griauzdė, pianinu akomponuojant muzikui J. J. Tamulioniui. "Ypač gražiai" sakau ne dėl to, kad dainavo vyrų grupės dalyviai "dypukai", bet dėl to, kad jas labai muzikaliai išpildė du gražūs ir stiprūs balsai ne akordionu, bet pianiniu pritariant. Klausant kaip tykiai, tykiai Nemunėlis teka... o dar tykiau mūs motulė verkia,.. — taip ir jautėsi, kaip... ten prie Nemuno... Lietuva verkia...

Ne lengva yra dainuoti solo ir pačiam pritarti akordionu. Bet muzikas Jonas J. Tamulionis tai gali, nes turi malonų ir stiprų tenorą. Šitaip jis išpildė tris dainas: Suskintas kvietkelis — J. Žemaičio, Ko liūdi, motinėle — J. Žilevičiaus ir Tų mergelių dainavimas — A. Kačanausko.

Be išvardintųjų, vyrų grupėje dainuoja šie našuviečiai: V. Savickas, J. Tamulionis, Jr., L. Tamulionis, J. Yuknevičius, P. Tamulionis, J. Aroška ir A. Zautra. Dažsas iš jų yra chore išaugęs. Pažymėtinas yra Tamulionių šeimos muzikalumas. Pasigerėtina, kad neskaitlinga Nashua lietuvių kolonija (apie 1500 senų ateivių ir apie 30 naujų) turi tokį stiprų muzikalinį vienetą. So. Bostonas tikrai gali pavydėti...

Antrąją vakaro dalį išpildė jaunas magikas Vytautas J. Jurgėla iš New Yorko, pagarsėjęs kaip Grafas Magikas. Indijos muzikos nuotaikoj, apsirengęs Indijos fakiro rūbais, jis plastiškai atlikō eilę įdomių ir salę šiurpu nukrečiančių "fokusų". Ypač šiurpus buvo gražios galvos "nukirtimas" giliotina, peilio dūrimas į galvą, vienos mergaitės užhipnotizavimas ir pakaušin pieno pilimas. Tai nebuvo paprastas peilių rijikas ar gyvačių kerėtojas. Tikras virtuozas.

Koncerto vidury tarė žodį Lawrence parapijos vikaras kun. Bernatonis, vietoje dėl svarbių priežasčių negalėjusio dalyvauti LDS centro pirmininko Pr. M. Juro. Jis sveikino gausią publiką LDS ir savo vardu.

— Jūs esate kovotojai už tiesą, — kalbėjo kun. Bernatonis. — Jūs turite labai stiprų ginklą mūsų laikraštį. — Prisiminęs Išganytojo žodžius: —Mūsų šventa pareiga turėtų būti platinti katalikišką spaudą, nes yra daug išalkusių ir ištroškusių. — Paminėjęs, kad Amerikoje dar yra žmonių, kurie yra išalkę ir ištroškę tiesos: — Jums yra ta pareiga jiems padėti Jėzaus Kristaus vardu. Šiandien pasistiprinę dvasioje, pasiryžkime platinti katalikišką spaudą, ne tik "Darbininką", bet ir visą lietuvišką katalikišką spaudą.

Programai vadovavo p. B. Cūnienė. **Ed. Karnėnas**

Iš 109 Gydytojų Tik Vienas Lietuvis

"Boston Sunday Herald" laikraštis lapkričio 20 d. š. m. laidoje įtalpino Bostono Miesto ligoninės štabo narių paveikslus. Iš 109 štabo narių yra tik vienas lietuvis — Dr. Mykolas Grendelis (Grendal), kurio ofisas yra 475 Commonwealth Ave., Bostone.

Dr. Mykolas F. Grendal nuo pat pirmų dienų praktikos yra to ligoninės štabo nariu. Jis yra įžymus chirurgas, geras lietuvis, buvęs šv. Petro lietuvių par. altoriaus berniuku ir jaunimo organizacijose.

Lietuvis Tremtinys Profesoriauja Tufts College

Ilgametis Kauno Vytauto Didžiojo universiteto eksperimentinės fizikos profesorius Ign. Končius, prieš kelis mėnesius atvykęs iš Vokietijos ir apsigyvenęs Bostone, nuo lapkričio mėn. 15 dienos pradėjo darbą Tufts College fizikos departamente elektronikos tyrimo laboratorijoje. Profesorius dirba prie aukštesniųjų atmosferos sluoksnių — jonosferos išelektrėjimo tyrinėjimo darbų. Profesoriui į Tufts Collegių patekti labai daug padėjo susipratusi ir energinga amerikietė lietuvaitė panelė Irena Jurėnaitė, už ką profesorius jai dėkoja. Bostoniečiai prof. Ign. Končių jau pažįsta iš jo aktyvaus dalyvavimo vietiniuose lietuvių parengimuose. Minėtas profesorius taip pat vadovauja Bostono lietuviams skautams, eidamas vietininko pareigas. **K. N.**

SVARBUS BALFo 17 Sk. SUSIRINKIMAS

1949 m. gruodžio 2 d., penktadienį, 7:30 val. vakare, Lietuvių Piliečių klubo patalpose, "E" ir Silver St., kampas, įvyks BALFo Bostono 17 skyriaus narių metinis susirinkimas. Susirinkimas yra labai svarbus, nes bus paduota galutinė Tag Day Komiteto atskaita ir be to bus naujos valdybos 1950 metams rinkimas. Todėl kiekvieno nario pareiga yra jame dalyvauti ir išsirinkti gerą ir veiklią naują valdybą.

Taip pat maloniai kviečiami ir naujai atvykusieji tremtiniai. Nors jų jau į Bostoną yra atvykęs gan didokas skaičius, bet BALFo susirinkimuose matosi tik vienas, kitas. Būtų malonu, kad jie susidomėtų BALFo veikla ir dalyvautų jo veikloje visi.

Valdyba.

LANKĖSI

Šeštadienį lankėsi A. Zaveckas, buvęs LDS Centro vicepirmininkas. Atsilankymo proga atsilygino už išplatintus Cambridge kolonijoje "Darbininko" metinio parengimo tikietus.

Tą dieną lankėsi ką tik iš tremties atvykęs Petras Ausiejus, lydimas LDS 1-mos kp. iždininko Vinco Valantkos. Ponų Ausiejų šeima buvo sulaikyta Bostone imigracijos departamente dėliai nežinomų priežasčių, virš keturių mėnesių.

Penktadienį, lapkr. 25, 'Darbininke' lankėsi kun. Augustinas Petraitis, Šv. Kazimiero par. klebonas, Worcester, Massachusetts ir jo vikaras kun. M. Tamulevičius.

Atsilankymo proga, kun. A. Petraitis pasipirko pusę tuzino Tėvo Kapucino maldaknygių — Atlaidų šaltinis ir lietuviškų "Dvasiški Bukietai".

Susituokė

Praeitą šeštadienį kun. Pr. Virmauskis, Šv. Petro par. bažnyčioje, So. Bostone, neatjungiamu moterystės ryšiu surišo Petrą Peldžių su Birute Jankauskaite. Abu prieš pusmetį atvykę iš tremties. Liudininkas buvo A. Peldžius ir O. Navickienė.

Petras Peldžius yra "Darbininko" administratoriaus brolio sūnus. Taipgi jis yra "Darbininko" spaustuvės darbininkas. Linkime jaunai porai geriausios kloties ir Dievo palaimos.

Įspūdingas Dr. V. Kudirkos Minėjimas

Mūsų tautos žadintojai aušrininkai, varpininkai ir viltininkai: Dr. J. Basanavičius, Dr. V. Kudirka, Prel. Mačiulis-Maironis, Kan. Tumas-Vaižgantas ir kiti yra viršsroviniai mūsų didvyriai, verti didžiųjų kunigaikščių pagarbos. Todėl suprantama, kodėl Dr. V. Kudirkos mirties 50 metų sukaktis visose lietuvių kolonijose paminėta priderama rimtimi, patriotingu iškilmingumu.

Į Lietuvos Himno autorius Dr. V. Kudirkos minėjimą So. Bostone šeštadienį, lapkr. 19 d. šių metų buvo prisirinkę beveik pilna Municipal Building'o salė žmonių. Sceną puošė J.V. ir Lietuvos vėliavos. Minėjimas pradėtas J.V. Himnu, kurį pianinu paskambino muzikas Jeronimas Kačinskas. Atidarymo žodį tarė A. Matioška, trumpai apibudindamas Dr. V. Kudirką kaip mūsų tautos žadintoją, kurio prieš 50 metų mesti šūkiai ir šiandien mums tinka, nes mums reikia Kudirkų, kad šauktų "Kelkite! Kelkite! Kelkite!" ir "Gelbėkite! Gelbėkite! Gelbėkite!"...

Dr. Marija Gimbutienė skaitė labai įdomią paskaitą "Dr. V. Kudirka", palygindama aušrininkus, varpininkus ir viltininkus.

Dr. V. Kudirkos eilėraščius deklamavo: stud. O. Vaitkevičius (Labora) ir p. A. Jodka (Varpas).

Didysis mūsų dramos aktorius Henrikas Kačinskas labai įspūdingai atpasakojo Dr. V. Kudirkos satyros kūrinį "Lietuvos tilto atsiminimai". Apie pusę valandos mintinai aukščiausiu artistiškumu atpasakoti prieš 50 metų parašytą klasikinį satyros kūrinį (proza), kada publika jautėsi tartum girdinti pati šešupės tiltą prie Naumiesčio gyvą kalbant, gali tik toks aktorius kaip H. Kačinskas!

Koncertinėj daly solistė p. V. Barmienė iš Dorchesterio pasirodė su nauju repertuaru. Ji padainavo liaudies dainą "Ar negaila, sesele?" (harm. Juozo Gaubos), ištrauką iš operos "Mignon" "Ar žinai šalį tą" (Ambroise Thomas) ir "Laisvųjų daina" (Vl. Jakubėno, žodžiai K. Inčiūros). Malonus ir stiprus sopranas skambėjo labai įtikinančiai. Dainininkė gali drąsiai pasitikėti savimi ir duoti mums vis daugiau naujų gražių lietuviškų dainų. Akomponavo muz. J. Kačinskas.

Minėjimas užbaigtas Lietuvos Himnu. **Ed. Karnėnas.**

Draugijų Valdybų Adresai

LIETUVOS DUKTERŲ DR-JOS PO GLOBA MOTINOS ŠVČ.

Pirmininkė — Eva Marksienė, 625 E. 8th St., So. Boston, Mass. Tel. SOuth Boston 8-1296.
Vice-Pirmininkė—B. Gailiūnienė, 8 Winfield St., So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Ona Ivaškienė, 440 E. 6th St., So. Boston, Mass.
Finansų Rašt. — B. Cūnienė, 29 Gould St., W. Roxbury, Mass. Tel. Parkway — 1864-W
Iždininkė — Ona Siauris, 51 Tampa St., Mattapan, Mass.
Tvarkdarė — Ona Krasauskas, 11 Springer St., So. Boston, Mass.
Kasos Gl.—Elzbieta Aukštikalnytė, 110 H St., So. Boston, Mass.
Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą antradienį mėnesio, 7:30 v. vakare, Parapijos salėje, 492 E. Seventh St., So. Boston, Mass.
Visais draugijos reikalais kreipkitės pas protokolų raštininkę.

ŠV. JONO EV. BL. PAŠALPINĖS DRAUGIJOS VALDYBA

Pirmininkas — Viktoras Medonis, 21 Sanger St., So. Boston, Mass.
Vice-Pirm. — Vincas Stakutis, 684 Sixth St., So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Jonas Glineckis, 5 Thomas Pk., So. Boston, Mass.
Fin. Rašt. — Aleksandras Ivaška, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass.
Iždininkas—Stasys K. Griganavičius, 699 E. Seventh St., S. Boston, Mass.
Maršalka — Jonas Zaikis, 787 Broadway, So. Boston, Mass.

Draugija laiko susirinkimus kas trečią sekmadienį kiekvieno mėnesio, 2 val. po pietų. Parapijos salėj, 492 E. 7th St., So. Boston, Mass

Visais draugijos reikalais kreipkitės pas protokolų raštininką.

Geriausia Užeiga Vyrams ir Moterims yra

SOUTH BOSTON CAFE

Vincas Balukonis, Savininkas.

Pagamina gerus lietuviškus pietus, užlaiko geriausį alų, vyną ir degtinę, ir visiems draugiškai ir mandagiai patarnauja.

258 West Broadway, South Boston, Mass.

Lietuvos Išrinktas į NSA Apskrities Komiteto Susirinkimą

Šiomis dienomis buvo išrinktas į National Students Association Apskrities Komiteto susirinkimą atstovauti Bostono Kolegijos Studentų Tarybą studentas Jonas Švagždys iš Brockton, Mass.

Stud. Jonas Švagždys yra p. Juozo Švagždžio sūnus. Kun. Jonas S. Švagždys yra studento Jono dėdė. Bostono Kolegijoje jis dabar studijuoja ekonomijos mokslus. Jis yra J. V. Laivyno veteranas ir katalikiškų organizacijų narys.

Sveikiname stud. Joną Švagždį ir linkime geriausių sėkmių moksle ir visuomeninėje veikloje.

Pamokos Aukštesnių Mokyklų Mokytojams

Registry of Motor Vehicles departamentas praneša, kad Northeastern University School of Business pamokos aukštesnių mokyklų mokytojams kaip mokyti vairuotojus ir juos lavinti prasidės antradienį, gruodžio 1 d. š. m.

GRABORIAI

S. Barasevičius ir Sūnus

Funeral Home

254 W. Broadway

South Boston, Mass.

JOSEPH BARASEVIČIUS

Laidotuvių Direktorius

NOTARY PUBLIC

Patarnavimas Dieną ir Naktį

Koplyčia Šermenims Dykai

Tel. SOuth Boston 8-2590

AVenue 2-2484

CASPER

FUNERAL HOME

187 Dorchester Street

South Boston, Mass.

Joseph W. Casper

(KASPERAS)

Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas

NOTARY PUBLIC

Patarnavimas Dieną ir Naktį

Koplyčia Šermenims Dykai

Tel. SO 8-1437

SOuth Boston 8-3960

YAKAVONIS

Funeral Home

741 No. Main St.

Brockton, Mass.

V. YAKAVONIS

Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas

Patarnavimas Dieną ir Naktį

Koplyčia Šermenims Dykai

Tel. Brockton 8-1580

WAITT

FUNERAL HOME

30 Emerson Ave.

Brockton, Mass.

Edward J. Waitt

(Waitekūnas)

Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas

Patarnavimas Dieną ir Naktį.

Koplyčia Šermenims Dykai

Tel. Brockton 3368

WAITKUS

FUNERAL HOME

197 Webster Ave.,

Cambridge, Mass.

PRANAS WAITKUS

Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas

(Notary Public)

Patarnavimas dieną ir naktį. Nauja moderniška koplyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis.

Kainos tos pačios ir į kitus miestus.

Reikale šaukite; Tel. TR-6-6434.

ZALETSKAS

FUNERAL HOME

564 East Broadway

SOUTH BOSTON, MASS.

D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas

Graboriai ir Balsamuotojai

Patarnavimas dieną ir naktį.

Koplyčia šermenims Dykai

NOTARY PUBLIC

Tel. SO 8-0815

SOuth Boston 8-2600

IŠKLAUSYTINA IR ANTROJI PUSĖ

J. KUZMICKIS

Ne kritikų, kur šmeižia, viską peikia, ne pranašų bedugnės ateities, — mums reikia tų, kur susikaupę veikia! Daugiau darbų! Daugiau jaunos vilties!

Maironis

Didysis prancūzų rašytojas Viktoras Hugo 'Vargdienių' kūrinyje pažymėjo:

— Tikrai, jei mūsų akims būtų leista matyti kito sąžinėje, tai apie žmogų tikriau būtų galima spręsti iš to, ką jis svajoja, negu iš to, ką jis mąsto (III, 138) psl.).

Tačiau šiandien, kada žmonių atsakingumas įvairiose gyvenimo srityse gerokai atbukęs, ne visada pajėgiama įsigilinti į kito netgi mintis ir daroma drąsiausių išvadų.

Gyvu žodžiu kalbant, paprastai patariama du kartus apgalvoti, o vėliau tik sakyti. Juoba tad giliai apsvarstyti savo teigimus, ypačiai liečiančius kitus asmenis, jau pačia spaudos etika įpareigoti plunksnos darbininkai. Deja, mūsuose ne kartą pasigendama minimo santūrumo ir pliekiama, nes, matyt, muštis norima.

KANADA—CHICAGO—ANGLIJA

Viso laisvo pasaulio lietuviai susirūpinę sekėme Amerikos lietuvių spaudoje ryškintus nesklandumus Kanados lietuvių tarpe. Turime vilties, ir, atrodo, ne be pagrindo, kad tie nesklandumai greitai bus sureguliuoti, nes jie ir Kanadoje gyvenančių vertinami tik neigiamai.

Toli gyvenu nuo Kanados ir visai nesiimu spręsti lokalinio pobūdžio ginčų. Būčiau ir šį kartą tylėjęs, jeigu "Naujienų" laikraštyje nebūčiau grubiai paliestas (Plg.: Ant. Trumpa, Atsakymas oponentams, 227 nr.). Kadangi tame laikraštyje yra kvalifikuojamos mano visuomeninės pažiūros ir "nepakankamas politinis orientavimasis", jaučiu pareigą pasiaiškinti. Svarbiausia, kodėl randu tikslu viešai tuo reikalu pasisakyti, kad minėtame straipsnyje autorius skelbia, jog kai kurie jaunieji kunigai ir vienuoliai yra pasidavę "fašistinės srovės" įtakai. Šitą gi savo tvirtinimą autorius grindžia vos vienu "pavyzdžiu" — manimi.

Susidarė įdomus trikampis: nesklandumai vyksta Kanadoje, minimas straipsnis parašytas Chicagoje, o "pavyzdys" gyvena Anglijoje. Tikras atominis amžius!

GEN. FRANCO — STALINAS — LIETUVA

'Atsakyme oponentams' straipsnyje autorius rašo:

— Žavėjimosi Degrele, Salazaru buvo straipsnių "XX Amžiuje", nors tas laikraštis diktatūromis nesižavėjo ir laikėsi demokratinio nusistatymo. Spėju, kad tai buvo tam tikra "duoklė" tam elementui, kuris tada jau veržėsi į priekį, bet visai išryškėjo tiktai atėjus į Lietuvą naciams. Franco režimu buvo žavimasi pogrindiniame "Į Laisvę". O tremtyje žavėjimosi buvo tremties spaudoje: **kun. Kuzmickis, gyvenąs Anglijoje, labai teigiamai rašė apie Franco režimą, nors, kiek spėju, pats kun. Kuzmickis nėra antidemokratas. Greičiau tai bus nepakankamo politinio orientavimosi vaisius** (mano pabraukta. J. K.).

Kuo gi šį paskutinį tvirtinimą straipsnio autorius pagrindžia? Jeigu jau pažymėtas pavarde žmogus kvalifikuojamas vienu ar kitu atžvilgiu, o dargi pasiremiant jo rašiniais, paprasta logika reikalauja teigimus pagrįsti rašiusiojo rašinių ištraukomis. Autorius gi su tokia paprasta tvarka dar paprasčiau susitvarko. Jis sako:

— ...aš neskelbiu kokių pramanytų dalykų. **Citatas surinkti mūsų sąlygomis ne visada įmanoma. Bet tą, ką aš parašiau, teigiu visu rimtumu** (mano pabr. J. K.)

Paprastas dėsnis: jei ištraukų neturima po ranka ar jų nesurandama, jomis nedera grįsti savo teigimų. Jei, pagaliau, niekaip nepajėgiama surasti norimų ištraukų, derėtų paminėti bent laikraštį, kur minimas straipsnis spausdintas.

Peržvelgiau visų tremties spaudoje (taipgi JAV) skelbtų savo straipsnių iškarpas, — ir niekur jokio panegyriško gen. Franco režimui savo straipsnio neradau. Na, ir negalėjau rasti, nes taip, kaip ano "Naujienų" korespondento skelbiama, nerašiau.

Kadangi Kanados įvykiai ne kartą paliečia Vokietijoje leisto "Lietuvių Žodžio" laikraštį, peržvelgiau jo komplektus. To laikraščio 1949 m. 9 (125) nr. užėjau J. Kuzmionio straipsnį (Prievartos himnas pavergėjams) su pastraipa: "Gen. Franco reikalauja išlaisvinti pavergtas tautas". Kadangi minimas reportažas, savo esme nebūdamas doktrinaliniu straipsniu, tiktai **atraportuoja** lietuviams ano diktatoriaus pasisakymą mums rūpimu klausimu, — jo autorius tiktai "išnepakankamo žurnalistinio orientavimosi" gali būti kvalifikuojamas "fašistu" ar kuo panašiu.

SIMPATIZUOJA AR NESIMPATIZUOJA?

Nors "Naujienų" bendradarbis teigia, jog 'kun. Kuzmickis, gyvenąs Anglijoje, **labai teigiamai rašė apie Franco režimą"** (mano pabr. J. K.), tačiau minėtame "Lietuvių Žodžio" straipsnyje aiškiai pasakyta:

— Pradėjau gen. Franco, baigiau prispaustojo žodžiais. **Bet ne dėl to, kad simpatizuočiau dabartinei santvarkai Ispanijoje** (dabar pabraukta. J.K.).

— Šiandien, akivaizdoje vidinio žmogaus prievartavimo mūsų Tėvynėje, reikia suregistruoti visus žodžius, kurie kalba apie pavergtų tautų kančias.

Šiandien pilni laikraščiai Jugoslavijos komunistinio diktatoriaus pasisakymų prieš Staliną, ir niekas tų žinių perteikėjų nekvalifikuoja prokomunistais ar fašistais. Panašiai buvo padaryta, cituojant gen. Franco pasisakymą prieš kitų kraštų pavergimą, nes tai mums, lietuviams, yra gyvybinis reikalas. Jis gi pasakė:

— Ištikimybės stoka įsipareigojimams, padarytiems paskutinio karo metu, ir sauvalei palikimas tiek kraštų, kaip, pav., Lenkija, įrodo, kad daugumai tautų stinga reikalingo pasitikėjimo...

— Neišvengiama prielaida, norint įeiti į taikos kelią, yra — panaikinti neteisėtą situaciją, kuri susidarė po paskutinio karo, ir šiandien okupuotų ir prispaustų tautų laisvės atgavimas. Kaip ilgai tautos, anksčiau suverenės, gyvena teisėtai trokšdamos atgauti laisvę, taip ilgai nebus pašalintas karo siaubas...

Kad neįgudęs skaitytojas klaidingai nesuprastų šio reportažo idėjos, pradžioje pažymėta, jog Sov. Rusijos iniciatyva JT savu laiku nutarė nutraukti diplomatinius santykius su Franco vyriausybe, nors "Stalinas diktatoriaus soste sėdi žymiai ilgiau nei gen. Franco" ir prieš karą "broliavosi su Hitlerio diktatūra". Tuo pačiu pasakoma, jog ir Sov. Rusijai seniai neturėtų būti vietos JT-se.

Pagaliau, tame reportaže pabrėžta:

— **Be abejo, nors gen. Francui ir daroma daug teisingų priekaištų,** bet jis turėjo teisę taip pasakyti, **nes valdo tik Ispaniją** (dabar pabr. J. K.).

Kiekvienam suprantama, jog diktatūros (Ispanijoje ar Sov. Sąjungoje) smerkimas yra viena tema, o bet kokio demokrato ar diktatoriaus viešo pareiškimo priminimas — kita tema.

VIENUOLIS DOMININKONAS IR LENINAS

Jeigu paprasto reportažo pranešimas duoda kai kam drąsos kvalifikuoti tokio reportažo autoriaus vienokias ar kitokias pažiūras, — ką jie pasakytų, perskaitę tokius vienuolio domininkono (T. M. Bochenski'io), dargi filosofijos profesoriaus, žodžius apie Leniną:

— Reikia tad atmesti visus dvasinius coctaile, visus fideistų, pozitivistų, centimentalistų, egzistencialistų samprotavimus ir ryžtingai pereiti prie filosofijos, prie jos pagrindinio vaidmens pripažinimo bazės ir kovos ginklu, — o filosofijoje prie tomizmo. Nemalonu pasakyti, bet dabar mūsų pavyzdžiu turi būti ne Churchillis, ne Blum'as, ne koks mūsų politikas, **bet Leninas: Leninas, mintytojas ir nepalaužiamas klaidingos idėjos kovotojas, Leninas — veiksmo genijus, kuris pataikė savo veiksmą paremti mintimi** (mano pabraukta J. K.).

Tačiau dažnai — rašančiųjų laimei — ir eilinis skaitytojas atskiria, ką autorius nori pasakyti: ar girti, sakysim, Leniną bei Franco, ar atkreipti dėmesį į tų žmonių atskirus pasakymus bei kai kurias būdo savybes.

Žinoma, norint — vyksta įvairiems aiškintojams visai kitaip išaiškinti rašančiųjų mintis. Geriausias to pavyzdys — Sov. Rusija, kur užpulti autoriai arba turi viešai gailėtis, išpažįstant "neklaidingų kritikų" atkastas klaidas, arba — žūti. Vakaruose — mūsų laimei— dar laikomasi seno dėsnio: audiatur et altera pars — tegu būva išklausoma ir antroji pusė.

Nesižavėjau autoritatyvinio režimo "Tautos vadu" A. Smetona, nesižaviu gen. Franco (nors pripažįstu jo nuopelnus sugniuždžius komunistus Ispanijoje) ir esu giliai įsitikinęs, kad ir ateities Lietuva — laisva ir nepriklausoma — bus tiktai demokratinė.

Anglija, 1949. XI. 9.

Kūrybinis momentas yra džiaugsmo šaltinis, nes jame žmogus turi progą pareikšti savo asmenybę.

Prof. St. Šalkauskis

Visuotinojo Amerikos Lietuvių Kongreso Bankietas 1949 m. lapkr. 5 d. Svečių dalis. Už kalbėtojų stalo sėdi, iš kairės į dešinę: prof. Pranas Padalskis, Kongreso pirm. Leonardas Šimutis, prelatas Balys Urba, Kongresmanas Daniel J. Flood, vakaro vedėjas Juozas B. Laučka, Lietuvos diplomatijos pirm. Stasys Lozoraitis, Lietuvos Ministeris Povilas Žadeikis, Dr. Allen Welsh Dulles (New Yorko Gubernatoriaus Dewey atstovas), Kongreso sekr. Dr. Pijus Grigaitis, Bankieto Rengimo Komisijos pirm. Dr. Matas J. Vinikas, ir buv. VLIK narys Kipras Bielinis.

BRANGŪS LIETUVIAI,

Vieni seniau, kiti dar vos prieš keleta metų, vieni savavalia, kiti priversti, apleidę tėvynę Lietuvą, prisiglaudę svetimuose kraštuose, mes tebenorime likti lietuviai, ilgimės tėviškės laukų gaivinančio dvelkimo, ilgimės lietuviškos dvasios, trokštame palaikyti ryšius, bendrauti, pasidalinti mintimis. Išblaškytiems plačiuose Naujojo Pasaulio plotuose žito pasiekti yra gana sunku ir geriausia tam priemonė yra spauda bei laikraštis. Religinės, katalikiškos nuotaikos yra neatsiejamos lietuviško charakterio bruožas, nuo amžių buvęs vienas pagrindinių veiksnių lietuvių tautos gyvenime. Lietuvio dvasią gaubiąs katalikiškumas visais sunkiausiais tautos gyvenimo momentais yra buvęs ir tebėra tikriausias pajėgumo šaltinis ir atsparumo laidas. Taip įtikina sunkią maldaknygių naštą tempiąs knygnešys, savąją bažnyčią ginąs Kražių skerdynių narsuolis ir kryžiaus ženklu sutvirtinimo bei Aukščiausiojo globos prašąs nūdienis žaliųjų Lietuvos girių kovotojas. Ir niekad lietuvis nėra tiek lietuviškas, kaip suklupęs prieš altorių giedodamas "Pulkim ant kelių" ar "Marija, Marija", niekad jame tiek nesireiškia pilnutinė lieutviška dvasia, kaip tada, kai išeidamas į laukų darbus meta tylų žvilgsnį į kiemo kryžiaus Rūpintojėlį, prašydamas palaimos, kaip tada, kai sekmadienio popietę, apžiūrėdamas derlių, dėkodamas Kūrėjui ir laukdamas sekmingos piūties, kalba poterius.

Svetimuose kraštuose, veikiamas moderniškojo gyvenimo įvairumos ir svaiginančio tempo, lietuvis yra didžiuliame pavojuje. Jam gresia pavajus paskęsti svetimųjų masėje. Gelbėtis galima tik visų bendromis jėgomis, paremiant ir pastiprinant vieni kitus, nuolat žadinant ir kurstant iš tėviškės pastogių išsineštą, o svetur gimusiems tėvų atneštą, lietuvišką dvasią, išlaikant ją nepažeistą, tokią, kokia susiformavo amžių kelyje.

Laikantis šitokių pažiūrų yra įkurta Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija, kuri yra nutarusi leisti laikraštį. Laikraščio vardas — "Tėviškės Žiburiai". Tai nėra religinis, bet lietuvių katalikų laikraštis. Jis švies visa daugybe šviesų šviesėlių, žiburių žiburėlių, kurie spindi tėviškės pastogėje, jos žaliuose laukuose ir giriose. Jo uždavinys — gaivinti ir stiprinti pilnutinę lietuvišką dvasią, puoselėti lietuvišką kultūrą, palaikyti visas lietuviškąsias tradicijas bei papročius, o kartu taip pat nagrinėti išeivių ir lietuvių tautos bei gimtojo krašto aktualiąsias problemas. Kad patarnautų kaip ryšininkas ir lietuviškos bendruomenės cementuotojas, laikraštis yra užsimojęs duoti plačių informacijų iš Kanados ir kitų kraštų lietuvių gyvenimo. Jis taip pat gyvai jungsis į bendrąją kovą dėl tautos teisių ir krašto laisvės.

"Tėviškės Žiburiai" leidžiami Toronte. Juos redaguoja iš patyrusių spaudos darbuotojų sudarytas redakcinis kolektyvas. Vyr. redaktorius Dr. A. Šapoka. Pirmieji numeriai išeis dar prieš šventes, o nuo Naujų Metų eis kas savaitę 8 pusl. didelio formato. "Tėviškės Žiburių" prenumeratos kaina: Kanadoje $3, JAV — $3 amerikoniški, Australijoje, Pietų Amerikoje ir kitur — $4 amerikoniški.

Visus, kam brangus pilnutinio lietuviškumo išlaikymas, mes kviečiame į talką. "Tėviškės Žiburiai" tebus visų bendras gaivinantis šaltinis ir lietuviškos bendruomenės ramstis. Kas gali, kviečiame talkininkauti plunksna, o iš visų laukiame paramos prenumerata arba ir aukomis.

"Tėviškės Žiburių" redakcijos ir administracijos adresas:
941 Dundas Street West,
Toronto, Ont. Canada.

Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija.

Mielas kaip Tėviškė Kanados lietuvių laikraštis

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

TĖVIŠKĖS ŽIBURIUS leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija, vyr. redaktorius Dr. A. Šapoka.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI katalikiškos dvasios laikraštis, kuris nagrinės visas aktualiąsias lietuvių tautos ir lietuvių išeivių problemas, skirdamas ypatingo dėmesio lietuviškos kultūros puoselėjimui, lietuviškų papročių išlaikymui ir lietuviškojo gyvenimo informacijai.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI nuo Naujų Metų eis kas savaitė, bus didelio laikraštinio formato 8 psl. Pirmieji num. pasirodys gruodžio pradžioje.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ prenumerata: Kanadoje $3, USA — $3 amerikoniški, Australijoje, Pietų Amerikoje ir kitur $4 amer.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ redakcijos ir administracijos adresas: 941 Dundas Street, West, Toronto, Ontario, Canada.